

FEB 1 1919

JAN 30 1919

AMERIKOS LIETUVIS

LITHUANIAN AMERICAN

No. 5 Vol. VI.

Tel. Park 6407

WORCESTER, MASS., 30d. Sausio (January), 1919 m.

Entered as second-class matter September 29, 1914, at the post office at Worcester, Massachusetts, under the Act of March 3, 1879.

5 cents per copy

Metai 6

Taikos Konferencija Priėmė Tautų Lygos Pleną. Komisija Paskirta Konstituciją sutaisyti.

Taikos konferencijos Viršiausia Taryba pakvietė atstovus visų Rusijos valdžijų susieiti ir pasitarti; bolševikų priešai atsisako su jais susitikti. Konferencija perspėja visas tautas kurios dar kariauja, kad tuojaus padėtų ginklus. Bolševikai užėmė Kauną ir Liepoją. Lietuvių armija sakoma juos sumušė ties Kaišedaru. Gandai buk bolševikai kraustosi iš Petrogrado. Amerikonai ir sąjungiečiai traukiasi Šiaurės Rusijoj prieš dideles gaujas bolševikų. Streikai Didžiojoje Britanijoje. Revoliucija tolyn tesiasi Portugalijoje.

Sinn Feiniečiai apskelbė laisvą Airiją.

Dublin (Airijoj) sausio 21 — Sinn Fein (airių revoliucijonerių) partijos Seimas arba parlamentas, šiandien laikė savo pirmą susirinkimą. Jame turėjo dalyvauti visi Sinn Fein kandidatai (73), kurie buvo išrinkti į Britanijos parlamentą, bet kurie atsisakė dalyvauti anglų parlamente, pranešdami, jog laikys savo parlamentą Airijoje. Didžiūma šių kandidatų negalėjo dalyvauti, nes randasi kalėjimuose. Bet jų vietos užėmė kiti Sinn Fein vadai. Pažymėtina, kad didžiūma jų labai jauni; tarpe jų randasi ir daugelis jaunų kunigų. Viens iš jų, Rev. Fr. O'Flanagan, kurio parapiją vyskupas atėmė užtai, kad per daug šis kunigas dalyvavo politikoje, maldą pasakė, atidant parlamentą.

Svarbiausis dalykas, kuris buvo nuveiktas šiame seime, tai buvo paskelbimas Airijos nepriegulmybės, pranešimas buk Airijoje tapo išteigta respublika ir pareikalavimas, kad anglų kareivių garnizonai prasišalintų iš Airijos.

Si nepriegulmybės deklaracija buvo skaitoma pirmą airių kalboje, paskui anglų ir francūzų kalbose. Tada sekė airių atsisaukimas į laisvas šalis, kad pripažintų Airijos laisvę. Buvo paskelbta buk Airija visiškai skiriasi nuo Anglijos tauta, kalba, papročiais ir tradicijom. Pranešta buk Airija yra viena iš seniausių Europos tautų, kuri užlaikė savo ypatybes per septynis šimtmečius svetimtauciu pavergi mo ir niekuomet neatsisakė nuo savo tautos teisių ir paskelbė šias teises kožnoj gent kartėje.

Airiai nori, kad jiems leistų turėti savo atstovų taikos konferencijoj, kad pasaulis galėtų nuspręsti jų likimą. Seimas buvo tvarkingas.

Japonija sugražins Kiauchau Chinijai.

Washington, saus. 21 d. — Šiandien, laike atdarimo Japonijos parlamento, japonų užsienio ministeris pranešė, kad Japonija ketina apsiginimo. Net ir dabar, kuoteisingiausia elgtis savo tarptautiškuose sąryšiuose ir neketina niekeno nus-

kriausti. Jis toliau pranešė, kad Japonija ketina sugražinti Kiauchau provinciją, kurią atėmė nuo vokiečių, Chinijai.

Bolševikai nori, kad amerikoni pasitrauktų iš Rusijos.

Washington, sausio 21 — Bolševikų užsienio ministeris Tčičerinas pasiuntė notą Suv. Valstijų valstybės departamentui, pranešant, kad originalės priežasties pasiuntimo sąjungiečių pulkų į Rusiją jau dabar pradingo ir amerikonių kareiviai "nesupranta ko jie ilgiau buna Rusijoj." Nota sako buk sovietai nori taikintis ir prašo, kad vieta ir laikas būtų paskirta dėl susirinkimo atstovų iš S. V. su atstovais iš covietų.

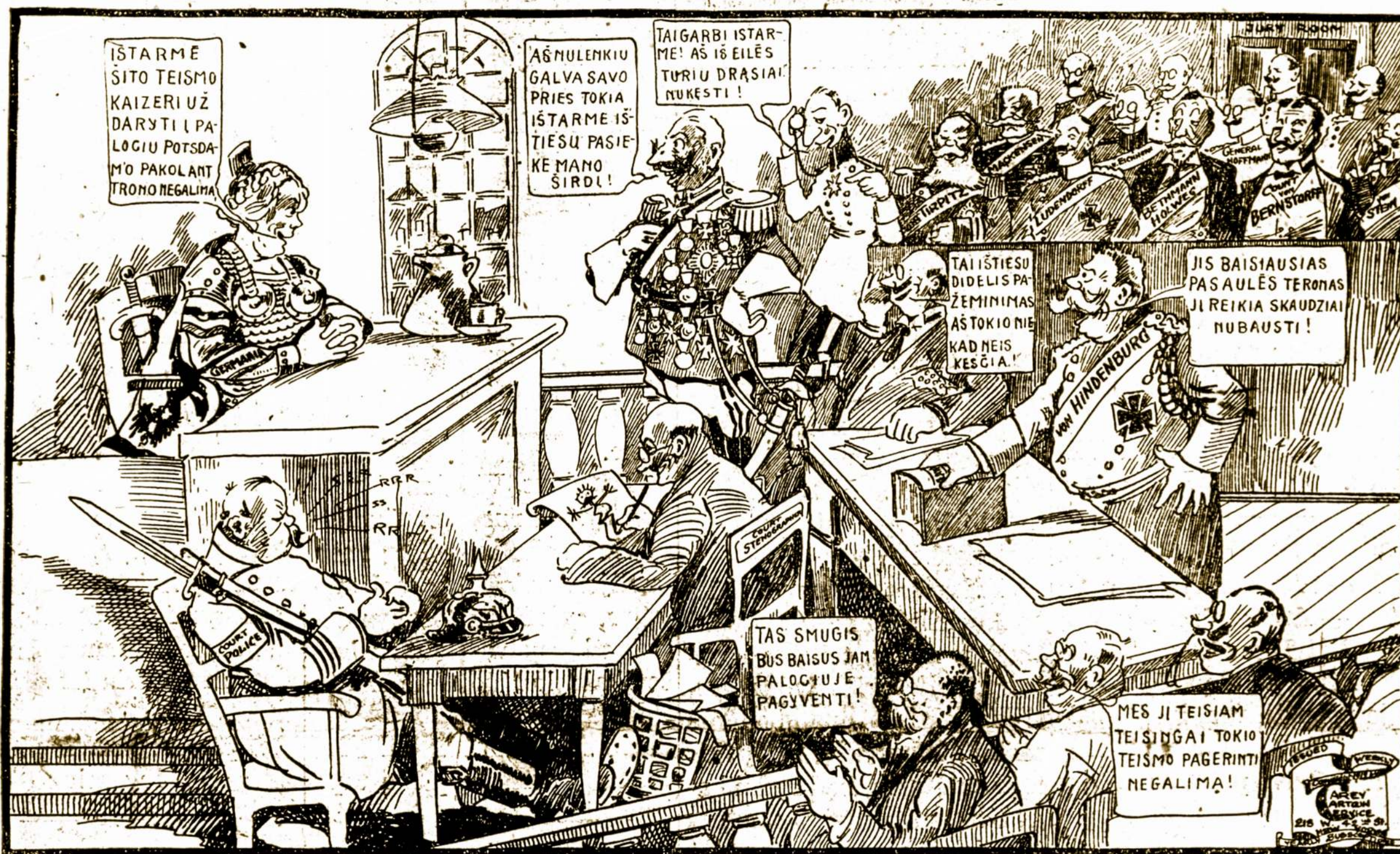
Ši nota tapo pasiūsta Paryžiu ir amerikonių delegatus Taikos Konferencijoj, kurie svarsto rusų dalykus.

Gal privers ex-imperatorių išsikraustyti.

Paryžius, sausio 21 d. — Dabartinė Austrijos valdžia pranešė buvusiam imperatoriui Karoliui, kuris dabar sakoma serga, kad jei visi monarchistiški judėjimai namie ir užsienyje nestos, jis turės išsikraustyti iš Vienos. Sakoma buk ex-imperatorius dar vis mano, kad gal galės kada sugrįžti ant sosto.

Bolševikų propaganda Vokietijoj.

Stockholm, sausio 21 d. — M. Litvinov, buvęs bolševikų ambasadorius Londoną, pripažino, kad bolševikai vėrė propagandą Vokietijoj, bet užgynė, kad tas daroma sąjungiečių arba neutralėse šalyse. Jis pripažino, kad varoma propaganda tarp sąjungiečių pulkų, kurie kariauna Rusijoj, bet sako, kad kožna valdžia jų vietoj tą pat darytų. Kuomet šie pulkai pasitrauks iš rusų žemės, sako Litvinov, bolševikai nevarys jokios propagandos svetimtauciu tarpe. Anot jo, bolševikai vėrė propagandą Vokietijoj, užgrynė, kad ji prieš revoliuciją, grėšė didelį pavojų Rusijai, tad bolševikai taip elgėsi del specialis teismas išrinktas net ir dabar, Taikos Konferencijoj; jis sako jis, sąjungiečiai bando užpulti ant Rusijos per Vokietiją ir su pritirimu Schei-

Vokietija teisia savo kaizerį ir kitus.

demanno valdžios vartoja tam tikslui vokiečių pulkus, ypač Baltijos provincijose, Lietuvoj ir Ukrainoj. (Ant kiek buvo pirmiau pranešta, rodos vokiečiai nesipriešino bolševikams, įvykus revoliucijai Vokietijoj. Red.)

Kanada, Australija ir tt. nori būti atskiros tautos.

Paryžius, sausio 21 d. — Kanada, Australija ir kitos autonomiškos šalys po viršenybe Didžios Britanijos, pradžioje judėjimą, kad jos būtų leistos įeiti į Tautų Lygą kaip atskiros, suverenės (visiškai patvaldančios) tautos, ne vien kaip dalis Britanijos imperijos. Jos nemano pertraukti ryšius su motina šalimi, bet visgi nor turėti tokį pat stovį kaip pilnai nepriegulmingos tautos. Sakoma buk Anglija greičiau sutiks su tuomi. Ir taip jau šiom šalims buvo leista turėti atskirai nuo Anglijos atstovus Taikos Konferencijoj.

Nuteis ex-kaizerį kaip paprastą kriminalą.

Paryžius, sausio 21 d. — Sąjungiečiai sakoma yra pasiryžę nuteisti Vokietijos ex-kaizerį kaip paprastą kriminalą. Jį sakoma nuteis specialis teismas išrinktas net ir dabar, Taikos Konferencijoj; jis sako jis, sąjungiečiai bando užpulti ant Rusijos per Vokietiją ir su pritirimu Schei-

Sakoma buk ex-kaizeris pats prisipažįsta savo kaltę laiške, kurį jis parašė į mirusį austrų imperatorių Franz-Josef, pradžioje karės. Šiame laiške jis sako, kad "nors jo širdis plyšta, bet viskas turi patekti kraujui ir ugniai. Gerklės vyrų, moterų, vaikų ir senelių turi būti perpiautos ir nė medis nė trioba nepalikta." Tokiu būdu jis tikėjo išgąsdinti francūzus ir užbaigti karę į porą mėnesių.

Vokiečių Steigiamasis Seimas.

Kopenhaga, sausio 21 d. — Anot paskiausiai gautų žinių, vokiečių vidutiniai socialistai — tai yra Eberto ir Scheidemannio partija daugiausia laimėjo rinkimuose, tad jie valdys Vokietijoj. Naujas Vokietijos Isteigiamasis Seimas sakoma susirinks mieste Weimar. Nutarta nesirinkti prusiškame mieste.

Moteris nori, vieta Tautų Lygoj.

Paryžius, sausio 22 d. — Francijos moterų organizacija suteikė rezoliuciją Taikos Konferencijai, prašant, kad moterims būtų duota vieta komisijose, kurios išpildys Tautų Lygos idėją. Moteris sako buk jos lygiai tiek nukentėjo kaip vyrai šioj karėje ir daug pasidarbavo prie jos pasekmingo užbaigimo. Jos taipgi reika-

lauja, kad ypotos kaltos už karės baisenybes būtų nu- baustos.

Didžiausias vulkanas vėl atsivėrė.

Honolulu, sausio 22 d. — Kilauea, didžiausias pasaulio dar neužgesęs vulkanas (ugnekalnis) vėl atsivėrė. Lava jau vėl plaukia iš jo.

Šis vulkanas pasirodė labai veiklus sausio mėn., 1918 metu ir praeito lapkričio mėnesyje.

Siųs komisiją į Lenkiją.

Paryžius, sausio 22 d. — Viršiausia Taikos Konferencijos Taryba nutarė pasiųsti komisiją į Lenkiją. Komisija ištirs dalykų stovį Lenkijoj ir praneš sąjungiečiams.

Sąjungiečiai šaukia rusus pasitarti.

Paryžius, sausio 22 d. — Taikos konferencijos viršiausia taryba priėmė prez. Wilsono pasiūlymą, kuriuomanoma įvesti tvarką Rusijoj. Pagal šį pleną, atstovai visų Rusijos ir Sibiro valdžijų turi susirinkti su sąjungiečių atstovais ant Kungaiškųjų Salos, Marmaros jūrėje, 15 d. vasario, ir tartis kaslink dalykų Rusijoj. Tuo tarpu, Rusijos partijos turi liautis kovoje. Ši bė lyg ir karės stovį toje plena buvo nutarta po ištapielinkėje. Bijoma, kad užsot savaitės besitarimų tarp delegatų 5 didžiųjų valstybių.

Ši plena buvo pranešta bevieliniu telegrafu į visas rusų atskiras valdžias; ji užtikrina, kad sąjungiečiai neturi jokių sąmeiliškų siekių bandyme užbaigti betvarkę Rusijoj. Sąjungiečiai pripažįsta pilną teisę Rusijos žmonėms nuspręsti savo likimą be iškisimo kokios išlaikinės galybės. Sąjungiečiai toliau sako, kad jie yra draugai, ne priešai rusų, ir velina jiems tik gerą. Jei betvarkė tolyn tęsis Rusijoj, tai aišku, kad badas ir vargas tik didinsis. Sąjungiečiai pripažįsta revoliuciją ir jokiū būdu nepagelbės kokiai nors kontra-revoliucijai. Kožna susiorganizuota grupė, kuri turi arba bando turėti politišką ir militarišką valdžią by kokioje dalyje senosios Rusijos (kaip prieš karę buvo), išskyrus Finliandiją, gali pasiųsti po nedaugiau kaip tris delegatus.

Terorizmas Airijoje.

Dublin, sausio 22 d. — Dvylika vyrų su nujūdiniais veidais mirtinai nušovė du policistus, kurie sergėjo vežimą eksplioduojančios medegos netoli Tipperary ir pagriebė tą vežimą, pabėgo. Todel anglų valdžia apskel-

ti bė lyg ir karės stovį toje plena buvo nutarta po ištapielinkėje. Bijoma, kad užsot savaitės besitarimų tarp delegatų 5 didžiųjų valstybių.

Terorizmas Airijoje.

Dublin, sausio 22 d. — Dvylika vyrų su nujūdiniais veidais mirtinai nušovė du policistus, kurie sergėjo vežimą eksplioduojančios medegos netoli Tipperary ir pagriebė tą vežimą, pabėgo. Todel anglų valdžia apskel-

ti bė lyg ir karės stovį toje plena buvo nutarta po ištapielinkėje. Bijoma, kad užsot savaitės besitarimų tarp delegatų 5 didžiųjų valstybių.

Terorizmas Airijoje.

Dublin, sausio 22 d. — Dvylika vyrų su nujūdiniais veidais mirtinai nušovė du policistus, kurie sergėjo vežimą eksplioduojančios medegos netoli Tipperary ir pagriebė tą vežimą, pabėgo. Todel anglų valdžia apskel-

Sinn Fein Seimas paskyrė tris delegatus į Taikos Konferenciją. Laikinis premieras ir keturi kiti ministrai tapo išrinkti.

Kovojimas tarp sąjungiečių ir bolševikų.

Archangel, sausio 22 d. — Smarkus kovojimas tebeina tarp sąjungiečių pulkų ir bolševikų Šiaurės Rusijoj. Šaltis yra taip didelis, kad kareiviams labai sunku ilgai išbūti ant lauko. Tuo tarpu nė vieni nė kiti neturi viršų, bet bolševikai sakoma giriasi, kad nuvarys sąjungiečius į Baltas jures kovo mėn.

Paderewskis suarėstavo 1,000 bolševikų.

Varšavos, sausio 22 d. — Paderewskio valdžia suarėstavo 1,000 bolševikų ir atėmė jų šautuvus, kulkosvaizius ir amuniciją. Lenkai dabar mano, kad rinkimai į jų Išteigiamąjį Seimą atsisibus tvarkoje.

Sakoma buk rytų Prusijos žmonės yra labai priešingi bolševikams ir organizuoja armiją apginti savo rubežius.

Vokiečių armija po gen. Hoffmann pardavinėja ginklus ir amuniciją Lietuvai.

Bolševikai jau randasi visai arti Liepojos.

Darbininkų neramumas Anglijoj.

Londonas, sausio 22 d. — Anglijai gresia didelis streikas. Darbininkai sakoma abelnai neramūs, bet ypačiai Londone kūr šviesos ir persikėlimų (gatvekartų ir tt.), darbininkai gresia streikuoti ir Yorkshire, kur angliakasiai taipgi grasina, o Clyde, kur laivų budavojimo darbininkai sujūdę.

Tautinė Policistų Unija irgi reikalauja pripažinimo.

Lenkų delegatai atvyko Paryžiu.

Paryžius, sausio 23 d. — Delegatai lenkų iš Lietuvos ir Baltgudijos, taipgi iš miestų Vilniaus ir Varšavos pribuvo čionai. Jie ketina apginti interesus lenkų gyve-

mancijų Lietuvoj ir Baltgudijoj ir nori gauti užtikrinimą buk tos šalys bus apgintos nuo bolševikų.

Vokiečių seimas tęsis du mėnesiu.

Basel (Šveicarijoj), saus.

23 — Jau pilnas skaičius vo-

Savaitinis Laikraštis
"AMERIKOS LIETUVIS"
 Eina Ketvirtadieniais
 Leidžia
M. PALTANAVIČIA
 15 Millbury Street, Worcester, Mass.
 Prenumeratos Kaina:
 Suvienyose Valstijose Metams \$2.00 — Pusei Metų \$1.00
 Kitose Viešpatystės Metams \$2.50 — Pusei Metų \$1.25
 Apgarsinimų kainos ant užklauso. Antraštas:
"AMERIKOS LIETUVIS"
 15 Millbury Street, Worcester, Mass.
 5 Centai už Numerį.

The Lithuanian Weekly
"LITHUANIAN AMERICAN"
 Every Thursday
 Published by
M. PALTANAVIČIA
 15 Millbury Street, Worcester, Mass.
 Yearly Subscription:
 In United States \$2.00 — 6 Months \$1.00
 To Foreign Countries \$2.50 — 6 Months \$1.25
 Advertising rates on application. All communications should be addressed:
"LITHUANIAN AMERICAN"
 15 Millbury Street, Worcester, Mass.
 5 Cents per Copy.

kiedų delegatų, jų įsteigiamąjį Seimą tapo išrinkta, skaitliuojant 421 narių. Iš partijų, tai vidutiniai socialistai turi daugiausia narių, 164. Kiti socialistai 24; iš viso socialistam priklauso 188 narių. Bet jei konservatyvės partijos susivienytų, jos galės kontroliuoti Seimą.

Seimas susirinks Weimar, 6 d. vasario ir tęsis apie du mėnesius. Pirmiausia jis išrinks laikinę valdžią, paskui surengs konstituciją.

Bolševikai apleidžia Petrogradą?

Londonas, sausio 23 d. — Anot pranešimo iš Kopenhago, Trotskis paliepė Žinovievui, bolševikų gubernatoriui Petrograde apeisti tą miestą be kovojimo, jei šiaurės Rusijos pulkai jį atakuotų.

Gauta visokių pranešimų, kad šiaurės Rusijos bolševikai tapo visai sumušti, jų jėga armija pasidavė priešams (nepasakyta koikiems) ir buvęs didelis skaičius rusų valstiečių sukilė įvairiose vietose.

Iš Helsingfors pranešta, kad jau bolševikai pradėjo apeisti Petrogradą; pats Trotskis nėra pasitraukęs iš Nižni-Novgorodo.

Iš Estonijos pranešta, kad kad estai užėmė Narvą visai sumušdami bolševikus ir jau randasi tik 75 myl. nuo Petrogrado.

Lvovas ir kiti atsiskako sukikti bolševikus.

Paryžius, sausio 23 d. — Lvovas (buvęs rusų premieras ir Sazanov, buvęs rusų ministeris po sena valdžia, o dabar atstovaujantis Omsko ir Ekaterinodaro valdžias Paryžiuje, labai pasmerkė sąjungiečių pleną sušaukti konferenciją atstovų visų Rusijos valdžių sąjose Mar-maros jūroje. Jie sako nenorėsia susitikti su bolševikų atstovais.

34 moteris vokiečių seime.

Berlinas, sausio 23 d. — Į Vokiečių Įsteigiamąjį Seimą išrinkta 34 moteris, kurių 18 socialistės, 7 klerikalės, 5 demokratės, o 4 konservatyvės (atžagareivės). Tik viena vokiečių partija neišrinko nė vieną moterį.

Prekybos laivų savininkai nenori atiduoti laivų.

Amsterdam, sausio 23 — Bremeno ir Hamburgo vokiečiai laivų savininkai pro-

testavo į laikinę valdžią Berline prieš atidavimą vokiečių prekybos laivų sąjungiečiams, pagal laikinąsias sandaras išlygas. Jie nori, kad valdžia dar tartusi su sąjungiečiais apie šį dalyką.

Lietuvių armija sumušė bolševikus.

Paryžius, sausio 24 d. — Anot žinių šiandien gautų iš Kauno, lietuvių armija sumušė bolševikus netoli Kašėdorių, apie pusiaukelėje tarp Kauno ir Vilniaus. Lietuviai paėmė 6,500 bolševikų nelaisvėn. Apart to bolševikų nuostoliai sužeistais ir užmuštais yra dideli. Lietuvių nuostoliai sakoma visai maži. Lietuvių armija dabar sakoma eina ant Vilniaus.

Trotskis paimtas nelaisvėn?

Basel (Šveicarijoje) sausio 24 d. — Anot žinių gautų čionai iš Liepojaus, Trotskui nepasisekė pabėgti mūšyje palei Narvą, kur bolševikai buvo sunkiai sumušti, ir jis buvo paimtas nelaisvėn.

Taipgi pranešama, kad ačiu įsikišimui finų pulkų šiaurės Estonijoje ir Livonijoje, bolševikai visiškai išvairtyti iš tenai.

Bolševikų laivynas nuskandintas.

Londonas, sausio 24 d. — Anot žinių čia gautų, bolševikų bandymai bombarduoti Revalį, estų sostinę, nuo jurių, visiškai nepavyko. Kožnas laivas jų laivynė sakoma buvęs nuskandintas.

Iš Helsingfors pranešama, kad Petrogradas dabar visiškai paliktas rankose gaujų plėšikų ir pabėgusių kriminalų, kurie pasidalinę miestą dėl išplėšimo.

Krylenko, buvęs komandantas bolševikų armijos tapo suareštuotas, kuomet bandė špiegauti bolševikų priešių armijai.

Bolševizmas net ir Afrikoje.

Londonas, sausio 24 d. — Pranešama buvęs bandoma sukelti bolševikišką judėjimą net ir Pietų Afrikoje, aukso kasyklų rajone. Vadai judėjimo vadinais tarptautiniais socialistais ir sakė, jog veiks išvien su "broliais rusais. Bet juodveidžiai matyt nesileido perkalbėti, nes nepasisekė jų streikai pra-eito birželio mėnesį, jie dabar neužsitiki internacijonalam socialistam.

Sazanovas nori suirinkti armiją.

Paryžius, sausio 24 d. — Sergiejus Sazanov, atstovas Omsko ir Ekaterinodaro valdžijų šiandien pranešė, kad vienatinis budas kuriuomi galima įvesti tvarką Rusijoje yra karinė spėka. Tą pripažįsta, anot jo, ne vien rusų veikėjai, bet ir Danijos bei Francijos buvę ambasadoriai ir Rusiją, kurie kalbėdami taikos konferencijoje, ragino siūsti karišką spėką Rusijon. Bolševikai, sako Sazanov, turi būti sumušti. Jis nori gauti daleidimą suirinkti armiją tam tikslui išliuosnorių, paeinančių iš visų Europos šalių. Rusai apsiima patįs surasti ir pinigų dėl tokios armijos užlaikymo.

Streikas Paryžiuje.

Paryžius, sausio 24 d. — Šiandien įvyko generalis transportacijos streikas Paryžiuje. Streikuoją darbininkai gatvėkarių, "subways" ir automobilių omnibusų. Streikas rodos gerai suorganizuotas.

Dar vis neramu Argentinoje.

Buenos Aires, sausio 24 — Argentinoje dar vis neramu. Bolševikai sakoma sukurstę prieplaukų darbininkų streiką. Toliau, 500 "maksimalistų" (anarchistų) įsiveržė į Argentiną netoli Chile rubežiaus, sumušdami policijos spėkas. Karės laivai ir kareivijų pulkai pasiūsta juos pasitikti.

Priegtam daugelyje Pietų Amerikos miestų, ypač Buenos Aires, tebeina didelė agitacija prieš žydus. Rusiški žydai kaltinami už seniai atsibuvusią betvarę. Reikalaujama, kad žydai būtų išvaryti. Žydai protestuoja prieš šį persekiojimą.

Vokiečių socialistai gal vienysis su buržuais.

Berlinas, sausio 24 d. — Anot laikraščio Vorwaerts, gali būti, kad vokiečių socialistai susivienys su buržuais — demokratais, kad kontroliuoti Seimą, ir veikti iš vien prieš atžagareivius.

Hamburge ištiko spartakiečių sukilimas, bet tapo numalšintas po kelių dienų kovojimo.

Bremeno gydytojai ir apietiekoriai grasina streikuoti, jei politiškai nesutikimai trukdys dastatymą žmonėn maisto ir šviesos arba jei Bremeno piliečiai bus suareštuoti dėl politiškių priežasčių.

Visos tautos turi liauti kovoje, sako sąjungiečiai.

Paryžius, sausio 24 d. — Viršiausia Taikos Konferencijos Taryba šiandien pasiuntė pranešimą bevieliniu telegrafu į visas pasaulio tautas, kurios dabar kariauja del pasisavinimo teritorijų, kad tuojaus padėtų ginklavimui, jeigu nori gauti teisybę Taikos Konferencijoje.

Šis kovojimas, (kuris ypač atsibuna Rusijoje, Ukrainėje, Lenkijoje, Pabaltijoje ir Lietuvoje), trukdo taikos konferencijai.

Pranešimas sako, kad tautos, kurios dabar bando ginklu užgribti teritorijas,

matomai bijosi, kad kitaip jų teritorijų negautų — t.y., kad neturi tikrų teisių prie jų žemių. Pranešimas liepia visoms tautom padėti savo viltis į Taikos Konferenciją, kuri sąžiningai išriš visus klausymus.

(Šis perspėjimas ypač bus smugis lenkam, kurie nori užgrobti mūsų šalį. Jis taipgi taikomas ir besivaidijančiams rusams. Red.)

Bolševikai nežino ar tartis ar ne.

Paryžius, sausio 25 d. — Bolševikų užsienio ministeris pasiuntė telegramą į Sovietų atstovus Švedijoje, kad patvirtintų ar sąjungiečių Viršiausia Taryba tikrai pasiųs komisiją į Kunigaikščių Salą (arba Prinkipo) tartis su rusų atstovais. Telegramas sako buvęs minėta sala per toli ir per daug nuošalioji vietoj del tokio susirinkimo. Jis taipgi sako, kad Viršiausia Taryba padarė tokį pasiūlymą, kuomet sovietai turi viršų ir jau vidaus dalykų stovis Rusijoje nusprestatas. Vienok dar Sovietų valdžia, gavus patvirtinimą, rimtai apsvarstys pasiūlymą.

Stockholm. Čionai p. Litvinov, bolševikų atstovas sakė, jei bolševikai apsiims dalyvauti, tai jie pareikalaus, kad viskas būtų labai viešai veiklama. Litvinov nemano, kad kas svarbaus galėtų išeiti iš tokio susirinkimo.

Paryžius. Vladimir Burtzev, žymus rusų revoliucionierius, sako buvęs visos rusų partijos, priešingos bolševikams, griežtai atsisakys dalyvauti susirinkime su bolševikais, kuriuos jie skaito išdavikais ir žmogžudžiais, kurie sugėdino Rusiją. Protestas prieš tą pleną tapo pasiūstas francūzų premjeru Clemenceau.

Paryžiaus streikas pasibaigė.

Paryžius, sausio 25 d. — Streikas transportacijos darbininkų šiandien užsibaigė, paskelbus valdžiai, kad ji paims visą transportaciją į savo rankas. Sakoma unijos tuoj pradės tartis su valdžia. Streikieriai buvo pareikalavę 8 val. darbo dienos, mokėsties pakėlimo, 21 dienos vakacijų su užmokesčių kasmetų ir pensiją 400 dol. ant metų po 20 metų darbo.

Socialistų konferencija.

Bern (Šveicarijoje), sausio 25 d. — Čionai rengiamasi prie tarptautinės socialistų ir darbininkų konferencijos. Amerikonų socialistų pakoj kas nėra, nes valdžia atsisakė jiems duoti pasportus. Konferencijoje dalyvauja socialistų iš apie 25 šalių.

Ex-kaizeris ketina sugrįžti Vokietijon.

Londonas, sausio 25 d. — Iš Berlio pranešama, kad ten pasklydo gandas buvęs ex-kaizeris ir jo šeimyna ketina sugrįžti Vokietijon, kaip tik Stegiamasis Seimas vėl suteiks tai šaliai legaliską konstituciją. Jis ketina gyventi kaipo privatinis žmogus.

Gana žingeidu, kad rinkimuose į Seimą visi Hohenzollernų šeimos nariai,

vyrai ir moteris gyvenanti Potsdame, balsavo. Visi pasidavė "Vom. Hohenzollern" išskyrus ketvirtą kaiserio sunu, kuris pasidavė savo vardą "August Hohenzollern".

Antra Pilna Taikos Konferencijos Sesija.

Paryžius, sausio 25 d. — Šiandien atsibuvo antra pilna Taikos Konferencijos Sesija. Tautos Lygos projektas buvo vienbalsiai priimtas ir komisija 15 ypatų išrinkta, kad sutaisyti konstituciją, tai Lygai. Komisijon įeina du nariai nuo kožnos iš penkių didžiųjų valstybių ir 5 nariai bus išrinkti visų kitų valstybių kartu. Nuo Wilsonas ir pulk. House. Prirengta visa eilė rezoliucijų kaslink Tautų Lygos sutvėrimo; kaslink nustatymo kalbės del karės pradėjimo ir peržengimą tarptautiškių teisių; del atlyginimo už skriaudas ir del svarstymo darbininkų klausymų. Visiem šiem dalykam prižiūre-ti paskirta po komisiją. Prez. Wilson pasakė iškilmingą prakalbą kaslink Tautų Lygos.

Revoliucija Portugalijoje.

Londonas, sausio 26 d. — Monarchistų revoliucija, kurios tikslas yra sugrąžinti buvusį karalių Manuel ant sosto, prasidėjo šiaurės Portugalijoje ir įsteigė laikinę valdžią mieste Oporto. Pats ex-karalius Manuel sakoma visai nepretaria šiam judėjimui. Respublikos valdžia tuoj paskelbė karės stovį visoje šalyje ir pasiuntė armiją bei laivyną atakuoti sukilėlius.

Sausio 23 d. buvo pranešta, kad republikonai jau bombarduoja Oportą. Per sekancias dienas gauta visokių žinių, vienos, kurių skelbė, kad monarchija paskelbė, ta net ir sostinėje, Lisbone, kurio garnizono didžiama prisidėjo prie monarchistų. Vien laivynas buvo nėra ištikimas republiakai. Kitos žinios skelbė buvęs republikonai įveikė monarchistus; dar kitos kalbėjo apie didelę civilinę karę. Buvo gandai buvęs ex-karalius jau Portugalijoje, o kiti kad dargyvena Anglijoje.

25 d. sausio pranešta, kad monarchistai jau visai įveikti; daugelis jų užmušta bei sužeista kovojime.

26 d. sausio pranešta, kad nors monarchistai įveikti, vienok dalykai dar nesutvarkyti, neramumas didelis. Portugalijos respublikos kabinetas sakoma resignavo.

Trotskis pabėgo.

Londonas, sausio 26 d. — Žinios gautos iš Revalio per Kopenhagą tvirtina, kad Trotskiui pasisekė pabėgti iš Narvos pirm negu estai užėmė tą miestą. Bet raundonos gvardijos regimentas suimtas. Bolševikai sakoma užmušė Narvos buržuus ir daugelį aplinkinės kaimiečių. Jie eina ant Liepojaus, kur sakoma gins anglų laivynas.

Ceko-slavokai sumušė lenkus.

Amsterdam, sausio 26 — Pranešama buvęs čekų pulkai atėmė Oderbergą nuo lenkų, po kruvino mušio. Oderberg randasi ant rubežiaus tarp austrų Silezijos ir Prusijos. Čekai ir lenkai čia kovoja jau kiek laiko. Gyventojai Silezijos ir jų prūsai kaimynai neseniai protestavo į Taikos Konferenciją prieš pasikesinimus kaip lenkų taip ir čekų.

Iš Berlio pranešama, kad vokiečiai rengiasi veikti prieš lenkus ir čekus, kartu.

Sąjungiečiai traukiasi Rusijoje.

Londonas, sausio 27 d. — Bolševikų gaujos dabar veik visur varo ofensyvą prieš sąjungiečių ir jų rusų talkininkų pulkus. Šiaurės Rusijoje. Bolševikai užėmė Šenkursk, o sąjungiečiai pasitraukė 30 myl. į šiaurę. Prieš tai, sąjungiečiai buvo atmušę keletą sunkių atakų, nors bolševikų radosi tris syki tiek. Sąjungiečiai turėjo apeisti savo miesto sandėli.

Bolševikai skelbia buvusių pulkai susivieniję su Turksetano Sovietų armija ir užėmė Orenburgą, kur jie rado daug grobio. Jie sako buvęs pasiryžę atsiimti visą Archangelską.

Kasdieninė kova Barcelonoje.

Barcelona (Ispanijoje) sausio 27 — Dalykų stovis šiam mieste eina nuolat blo-gyn. Kasdien — o ypač nak-timis — atsibuna mušiai valdžiai mieste Oporto. Pats ex-karalius Manuel sakoma visai nepretaria šiam judėjimui. Respublikos valdžia tuoj paskelbė karės stovį visoje šalyje ir pasiuntė armiją bei laivyną atakuoti sukilėlius.

Didelis streikas Anglijoje.

Londonas, sausio 27 d. — Streikai prasidėjo daugelyje vietų Anglijoje. Skotijoje ir Airijoje. Belfast (Airijoje), Clyde (Skotijoje) ir Londono laivų budavojimo darbininkai (išviso apie 50,000) streikuoją del trumpesnių valandų ir geresnių sąlygų bei didesnės mokesčties.

Geleželių darbininkai reikalauja 8 val. darbo dienos ir užmokesčių už valgymui paskirtą laiką; kitaip jie sako streikuosią. Duonkapijai reikalauja panaikinimo nakties darbo.

6,000 Valijos mainierių streikuoją, kad kareiviai būtų priimti atgal į darbą. Fifešire, 24,000 mainierių streikuoją del 47 val. darbo savaitės.

40,000 mainierių Nottinghamshire grasina streikuoti jei negaus geresnių sąlygų.

Belfaste elektros ir geso darbininkai irgi sustreikavo del 44 val. darbo savaitės ir gatvėkariai nevaikščioja bei nėra šviesos nė elektrikinės pajiegos del dirbtuvių.

Bolševikai užėmė Kauną ir Liepoją.

Washington, sausio 28 d. — Suv. Valstijų Valstybės departamentas gavo žinią buvęs bolševikai užėmė Kauną ir Liepoją.

IS AMERIKOS

Kareiviai gali pasilikti armijoj iki gaus darbą.

Washington. Kad kareiviam nereikėtų būti be darbo, Suv. Valstijų karės departamentas paliepė, kad jokius kareivius nebūtų paeistas iš armijos priešais jo norą, iki bus galima tikrai žinoti, kad jis gaus darbą. Seimynos vedusių kareivių, kurie dar laikinai paliks armijoj, vis gaus jom paskirtus pinigus.

Gal ištremis svetimtaučius priešus.

Washington. Suvirš 4,000 svetimtaučių priešų buvo internuoti įvairiose kempėse Suv. Valstijose laike karės. Dabar įnešta bilius į kongresą, kad šie svetimšaliai priešai būtų ištremti iš šios šalies.

Villa vėl veikia.

Juarez, Meksiko. Francisco Villa, garsus meksikonas banditas, vėl pradėjo veikti. Jis apiplėšė miestelį Santa Eulalia, pakorė miestelio majorą, užmušė 4 Meksikos valdžios kareivius, paėmė 31 nelaisvėn, apiplėšė krautuves ir namus, tame skaičiuje ir amerikonų kasyklų darbininkus.

Ponia Breškovskaja Chicagoje.

Chicago. Ponia Katrina Breškovskaja, "Močiutė Rusijos Revoliucijos," pribuvo į Chicago. Ji yra priešinga bolševkų valdžiai. Čionai ji atvyko, kad surinkti aukų del 4 milijonų rusų karės našlaičių, kuriuos ji nori at-sakančiai išauklėti.

Beprotis užmušė 3, sužeidė 5.

Philadelphia. Žmogus, matomai išėjęs iš proto, kuris save vadino "Omega, Sunus Jėzaus Kristaus," 27 d. sausio labai išgasdino Philadelphia. Jis iekiojo per gatves, su dviem revolveriais ir šovė į visas puses. Pirm negu buvo suimtas, jis užmušė 3 vyrus, o sužeidė 5 kitus.

Streikai Suv. Valstijose.

Seattle, Wash. Čionai apie 35,000 laivų budavojimo darbininkų sustreikavo del augštesnės mokesčties. Mechanikai nori \$1 ant valandos, o "telperiai" nuo \$6 iki \$7 ant dienos.

Kansas City, Mo. Čionai tebeina gatvėkarių darbininkų streikas.

20 streikierių suareštuota.

New York. Čionai buvo sustreikavę 35,000 moterų, drapanų siuvėjų.

Jie išlošė streiką, gavo 44 val. darbo savaitę ir geresnę mokesčių. Taipgi užsibaigė 55,000 vyrų drapanų darbininkų streikas; jie gavo 44 valandų darbo savaitę.

Lawrence, Mass. Šio mies to audinyčių darbininkai nutarė streikuoti, jei negaus 48 val. darbo savaitę, su ta pat užmokesčia kaip už 54 val.

Lowellio audėjai to pat reikalauja; sakoma prie reikalavimo prisidės ir Falls River, Salem, ir kitų N. Anglijos miestų audėjai.

APŽVALGA

Ar reikalinga šaukti Visuotinę Seimą?

Bendrame Tarybų susirinkime tapo pakeltas klausimas apie sušaukimą visuotinio seimo. Tautinė taryba tai įnešė ir stovėjo už visuotinio seimo reikalingumą, bet klerikai nematė reikalo dabar seimą šaukti ir griežtai stovėjo prieš seimo šaukimą. Galutinai seimo klausimas neišspręstas, duota dešimtys dienų Amerikos Lietuvių Tarybai galutinai nuspręsti. Jei Amerikos Lietuvių Taryba pritars, seimas bus šaukiamas, jei ne, tai dalykai turbut pasiliks taip kaip esą.

Tautininkų pasiryžimas šaukti seimą parodo, kad jie yra neužganėdinti dabartiniu dalykų stoviu tarpe mūsų diplomatų ir mato pavojų Lietuvos reikalams jei dalykai nebus pataisyti. Per seimą būtų bandoma sutvarkyti naminiai reikalai ir podraug padaryti spaudimą į taikos konferenciją, kad Lietuvos reikalai būtų išspręsti sulyg Lietuvos žmonių noro.

Pasiryžimas šaukti visuotinę seimą taipgi rodo, kad tautininkai pamatė pagalias, kad praeitas seimas neatliko to, ką jis privalė atlikti, kad jis netik nesutvarkė mūsų reikalų, bet ir jo nutarimai liko vien nutarimais, nes su jais mažai kas skaitėsi.

"Tėvynė" seimo reikalingumą pamatuoja tuom, kad esą reikalinga užreikšti pasauliui, jogei lietuviai nenori ir negali dėtis su lenkais. Antra priežastis — reikalauji pripažinimo Lietuvos demokratines valdžias, kuri riuosiasi prie Steigiamojo Susirinkimo, nustatancio Lietuvos tvarką r valdžią. Trečia — reikalauji valdžios užtarimo taikos konferencijoje. Apart to, "Tėvynė" rašo:

"Seimas turi paimti į savo rankas Lietuvos žmonių ir jų valdžios šelpimo darbą. Užtenka bovyties partvyškais fondais, kurių visuomenė nekontroliuoja, kurie pinigų siunčia tam, kam nori (kad ir Lietuvos laisvės parduokams) ir tada, kada nori. Užtenka tos betvarkės, koki buvo ikišiol. Visuomenė, suvažiavusi į Seimą, turės išrinkti tarp-srovinę komisiją, kurios užduotimi būtų: a) revizija visų fondų; b) prižiūrėjimas, kad Lietuvai skirti pinigai negulėtų Amerikos bankose; c) rinkimą aukų susystematizuoti ir suvienodinti, kad apsaugoti žmones nuo demoralizuojančios ir pragaištingos partijinės agitacijos."

Klerikalai yra seimui priešingi kaip matyti del to, kad jie jaučia kažką blogo ir bijosi, kad tie dalykai nebutų pranešti visuomenei, kuri gali pasekti po to kitus vadus. "Garsas" rašo:

"Sušauks žmones, apšmeišk katalikų vadus, na, visa minia ir pateks jų rankosna."

Tą baime išreiškia ir "Darbininkas:"

"Jiems rupi (suprask, tautininkams. Red.) sustiprinti savo nupuolusi poziciją."

D-ras Šiupas išvažiuodamas Europon išsireiškė "Tėvynėje" karštai už seimo sušaukimą. Jis nurodo reikalą lietuviams sutvarkyti savo naminius dalykus. nes kitaip Lietuvai mes negalėsime pagelbėti laisvę išgauti.

Kad seimo sušaukimas galėtų būti naudingas, apie tai negalima abejoti, bet mums reikia rimto seimo. O tą seimo rimtumą privalyti užtikrinti visuomenė rinkdama vien atsakančius rimtus žmones, nesivarinėjant už partijas ir nerenkant žmonių, kurie savo užduoties nesuprastų. Pagalias lai seimas buna ir neskaitlingiausias, bet rimtas. Teisingai šiame dalyke pastebi "Darbininkas:"

"Jei jau ir būtų nutarta šaukti seimą, tai nesivaryti, kad būtų koskaitlingiausias, o tik varytis, kad būtų kuorimčiausias. Nusistatyti, kas turi būti atlikta ir pasirupinti, kad neatsikartotų pereinimo seimo klaidos ir keistumai, kaip va užsikirtimai del maldos."

Pusė išdirbamos žemės Japonijoje yra užsodinta ryžiais. Išviso, Japonijoje sakoma yra 12,000 ketvirtainių mylių žemės kur auginama ryžiai. Ta žemė maždaug išmaitina visus Japonijos gyventojus, apie 50,000,000 žmonių.

1918 mete, New Yorko valstijoje, automobiliai užmušė 969 ypatas, kurių vien New Yorko mieste buvo užmušta 528.

Pačioj gelmėje vandenynų yra labai daug įvairių žuvų, bet jos nėra tinkamos maistui. Žuvys tinkamos maistui negyvena žemiau kaip 1,600 pėdų po jurių viršumi.

Iš vėliausių žinių pasirodo, kad jau beveik nėra to krašto pasaulio, kuriame infliuza nepasirodė. Infliuza siaučia lygiai šaltuose kraštuose kaip sala Islandijoje, viduryje šiaurės Atlanto vandenynje ir Tahiti, sala pietiniame Ramusiam vandenynė.

Francijos ministerių kabinetas nutarė priversti vokiečių karės nelaisv. pradėti atbudavojimą karės ištirtųjų Francijos teritorijų. Apie 200,000 nelaisvių pradės dirbti nuo 20 d. kovo.

Iki 1 d. sausio, 1919, pilna Suv. Valstijų pilietystė buvo suteikta 162,402-iems kareiviams ir jureiviams.

Kožnas iš Paderewskio rankų pirštų yra apdraustas (inšurytas) ant didelės sumos pinigų, kuri turėtų būti išmokėta jei nelaimė atsitiktų kokiame nors pirštui ir periskadytų jo grajinimui ant piano.

IŠ VISUR

Milijonai suaukautų pinigų pavogta.

New York. New Yorko pavieto pagelbinis prokuroras Kilroe išdavė raportą ištyrinėjimo, kurį jis padarė 534 "karės pašėlpos" organizacijų. Ištyrinėjimas, anot jo, parodė, kad daugiau negu \$3,000,000 buvo pavogta vienamete mete, o keleta kitų milijonų išiekvota del "ekspensų." Iš tos priežasties 384 iš tų organizacijų tapo uždaryta. Iš 150 kitų organizacijų, visos buvo irgi bereikalingai išiekvavoje žymias sumas pinigų, bet sustoję to eikvojimą.

Anot prokuroro, 20,000 įvairių "karės šelpimo" organizacijų įsisteigė Suv. Valstijose nuo 1914 metų. Suv. Valstijų žmonės yra suaukavę arti 4 bilijonus dolerių sušėlpimui karės nukentėjusių. Bet labai žymiai dalis šių pinigų nepasiekė savo tikslo.

Viena organizacija surinko \$75,000 del pašėlpos, bet atidavė tam tikslui tik \$700. Kiti \$74,300 nuėjo ant "ekspensų" ir tam panašiai. Daugelis bazarų buvo surengta, ant kurių didelės sumos buvo išleista, bet nuo kurių pelno taip kaip ir nebuvo. Labai daug pinigų nuėjo šelpimo" organizacijų vedėjams. Ponas Kilroe yra suareštavęs 26 ypatas, kurios apgavo visuomenę ir privertę sugražinti \$250,000.

Suprantama, yra organizacijų del karės nukentėjusių sušėlpimo, kurios pilnai teisingai veikia ir labai daug gėro padaro, kaip paveizdan Raudonasis Kryžius ir kitos.

Paskutiniai orlaivių nuveikimai.

Londonas. Tarpe Londono ir Paryžiaus tapo įsteigta pasažierinė orlaivių linija. Keletas didelių orlaivių pritaikinta prie to veikimo, kuris tęsis per taikos konferenciją. Kožnas orlaivis turi gražų kambarėlį del dviejų pasažierių, su sėdynėmis ir staleliu. Kambarėlių sienos yra iš stiklo. Kelionė galima atlikti į dvi valandas.

Anglijos finansų ministras, A. Bonar-Law, kaip tik ir nukeliavo į Taikos Konferenciją orlaiviu.

Neseniai, anglų Harndley-Page orlaivis, nulėkęs nuo Anglijos į Indiją. Kelionę atliko anglų oficeriai.

Paryžius, 19 sausio, Jules Vedrinės, žymus francūzų aviatorius išlošė dovaną 25,000 frankų (arti \$5,000), saugiai nusileisdamas ant namo stogo. Tai dar pirmą kartą, kad šokiis žygis buvo atliktas.

Didžioji vokiečių kanuolė rudija.

Koblens (Vokietijoje). Didžioji vokiečių kanuolė, kuri anksti 1918 mete pradėjo bombarduoti Paryžių iš tolio suvirš 70 myl. dabar rudija tulo vakarų Prusijos arsenalu atvirame kieme. Vokiečiai matomai jau nemanoma daugiau ją naudotis,

nes kitaip neapleistų jos taip be jokios priežiūros. Ši kanuolė sakoma buvo čia pasiusta kaip tik po apskelbimo laikinės sandaros. Kitos didelės kanuolės čionai irgi guli suverstos. Kiemas tik aptvertas lentų tvora.

Utelės, priežastis mirties prie milijono kareivių.

Londonas. Įvairūs vabalai buvo priežastimi mirties arba sunkaus susirgimo šimtų tukstančių kareivių, karės juostoje. Sakoma, kad iš visų vabalių, utelės buvo blėdingiausios ir privėdė prie mirties bent milijoną ypatų. Ir tuli medikališki oficeriai sako buk dar tą skaičių reikia daug padidinti. Paveizdan vien Serbijoj, nuo tifuso, (kurią ligą praplatina utelės) beveik milijonas ypatų sirgo; viename mažame miestelyje 500 ypatų mirė iš to ant dienos. Iš 1,200 medikalių oficerių toj šalyj, 200 mirė. Ši liga vėliau išsiplatino Rusijoj, Austrijoj, Vokietijoj ir visuose Balkanuose, užmušdama šimtus tukstančių kaip kareivių taip ir civilių žmonių. Tifusas yra viena iš labiausiai bijomų epidemikų ligų. Kuomet ši liga istiko nelaisvių abazoje Wittenberge, Vokietijoj, net ir patys gydytojai išbėgiojo. Jei jie būtų buvę gydytojai verti to vardo, jie būtų nebėgę ale pradėję aštrią dizinfekciją visos kempės. Dizinfekcija yra geriausias budas sustabdyti šią ligą ir abeina ligas, kurias vabalai platina.

Turkai nugalabino daug nelaisvių.

Londonas. Anglų oficerius, kuris buvo nelaisvis Turkijoje, praneša apie baisų gyvenimą, kurį nelaisviai turėjo turkų tarpe. Kalbėdamas apie gabenimą nelaisvių nuo Kut-el-Amaros iki Bagdado, jis sako buk nelaisviai buvo varomi per pustynes lyg ir avių pulkas. Jiem nebuvo duota nė užtektinai maisto nė vandens nė proga pasilsėti. Jie buvo badomi durtuvais jei sustoję, o jei parpuolė buvo nuplakti. Abelnai, anot to oficeriaus, tris ketvirtadaliai anglų nelaisvių patekusių į turkų rankas Mesopotamijoj, numirė iš vargo bei ligų. Viena baterija 117 kareivių buvo paimta Kut-el-Amaroje; dabar jų yra tik 11 gyvų. Iš vieno regimento 300 kareivių, tik 63 išliko.

40 valstijų prisidėjo prie "sausų."

40 iš šios šalies valstijų jau patvirtino pataisymą į Suv. Valstijų konstituciją, pagal kurį visa šalis turi tapti sausa. Štai tos valstijos ir laikas jų patvirtinimo:

Mississippi	saus. 8, 1918
Virginia	sausio 10, 1918
Kentucky	saus. 14, 1918
S. Carolina	saus. 23, 1918
N. Dakota	saus. 25, 1918
Maryland	vas. 13, 1918
Montana	vas. 19, 1918
Texas	kovo 4, 1918
Delaware	kovo 18, 1918
S. Dakota	kovo 20, 1918
Massachusetts	bal. 2, 1918
Arizona	geg. 22, 1918
Georgia	liepos 22, 1918

Louisiana	rugp. 3, 1918
Florida	gruod. 14, 1918
Michigan	saus. 2, 1919
Oklahoma	saus. 7, 1919
Ohio	sausio 7, 1919
Tennessee	sausio 8, 1919
Idaho	sausio 8, 1919
Maine	saus. 8, 1919
West Virginia	saus. 9, 1919
Washington	saus. 13, 1919
California	saus. 13, 1919
Alabama	saus. 14, 1919
Indiana	sausio 14, 1919
Arkansas	sausio 14, 1919
N. Carolina	sausio 14, 1919
Illinois	sausio 14, 1919
Kansas	sausio 14, 1919
Iowa	sausio 15, 1919
Colorado	sausio 15, 1919
Oregon	sausio 15, 1919
N. Hampshire	saus. 15, 1919
Utah	sausio 15, 1919
Nebraska	sausio 16, 1919
Missouri	sausio 16, 1919
Wyoming	sausio 16, 1919
Minnesota	sausio 17, 1919
Wisconsin	sausio 17, 1919

Sunkus Serbijos padėjimas.

Washington. Oficialis Informacijos biuras "karalystės serbų, chorvatų ir slovėnų gavo labai liudną pranešimą apie dalykų stovį paliausotoj iš po teutonų jungo Serbijoj. Pranešimas iš dalies sako:

"Beigradas (sostinė) šian dien atrodo lyg ir ligonis, kuris povaliai sveiksta iš sunkios ligos. Gyventojų skaičius, kuris prieš karę siekė 100,000, dabar nesiekia nė pusę tiek. Tulos dalis miesto yra visai apleistos. Daugybė namų yra sugriauti bombardavimo. Nėra medegos iš ko juos atstatyti.

Prekybą užsiima tik su butinai reikalingais daiktai. Kainos yra nesvietiškai aukštos. Drapanų eilė lėšuoja \$200; čeverių pora

\$50; kepurės nuo 10 iki 14 \$50; marškiniai \$20; pančekasmet kos \$6. Provincijose, dalykai dar blogesni. Kudikiai visi palieję ir labai dideliais skaičiais miršta.

Svetimtaucių pašėlpos komisijos pradėjo veikti ir daug gero padarė, bet dar daug daugiau reikia huveikti.

Abelnai, Serbija, ačiu sugriautiems tiltams ir gelžkeiliams, tuo tarpu yra beveik atskirta nuo restu pasaulio. Nėra nė užtektinai maisto, nė drapanų, nė kuro nė muiio. Teutonai išplėšką tik galėjo ir nusigabeno į savo šalis, tad ir rakandų trūksta.

Vienok nežiurint visų jų nelaimių, žmonės nėra per daug nusiminę, nes labai džiaugiasi iš atgavimo laisvės ir turi didelę viltį kaslink ateities.

Prez Wilsonui reikės transporto pargabenimui dovanų.

Paryžius. Prezidentui Wilsonui ir jo material tapo suteikta tiek daug dovanų, jiems besisvečiuojant Europoje, kad sakoma reikės paskirti armijos transportą jų parvežimui. Dovanos visokių rušių ir nuo visokių žmonių kasdien plaukia pas prezidentą. Daugeilis iš jų yra kuone neapiprekiuojami, taip didelė jų vertė. Kiti yra mažesnės vertės, bet prezidento lyginai taip branginami. Jam ypač patinka dovanos, kurias vaiskai suteikia. Daugei šių dovanų, Prez. Wilsonas greičiausia atiduos del Baltojo Namu, nes jis sako jaučiasi, kad tos dovanos buvo lyginai taip suteiktos visom S. Valstijom, kaip jam ypatis kai.

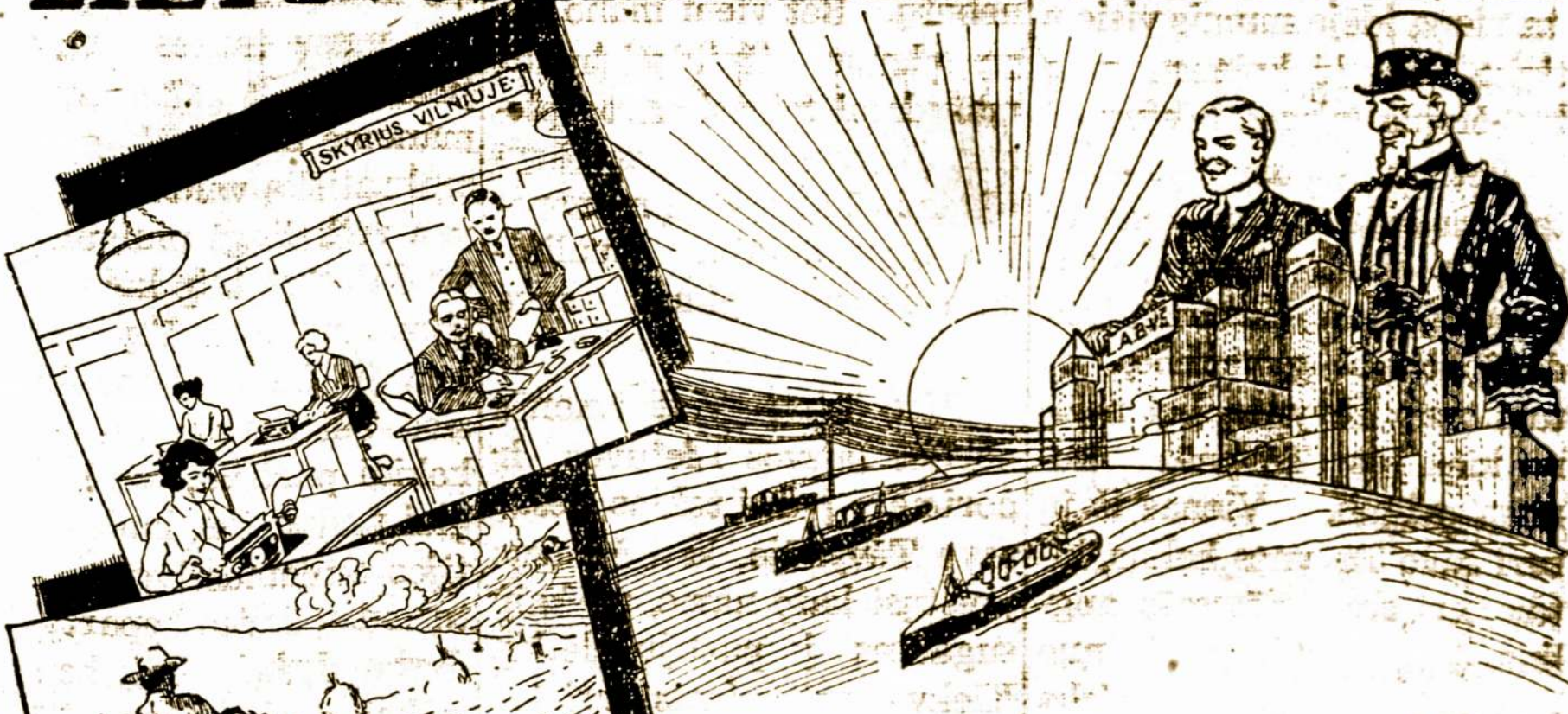
New York. Gaisruose Suv. Valstijose kasmet žusta daugiau negu 15,000 ypatų, o medžiaginiai nuostoliai siekia į 250 mil. dol. Didžiuma iš ypatų, kurie randa mirtį gaisruose yra moteris bei vaikai. Toks dalykų stovis yra stačiai nepakendamas. Jis nesiranda beveik jokioj kitoj civilizuotoj šalyje. Todei nutarta siemet varyti ypačiai didelę agitaciją, kad supažindinti visuomenę su bereikalingumu šio didelio eikvojimo gyvasių bei turto ir raginti ją, kad atsargiau apsietų su ugne ir prasalinti priežastis, iš kurių gaisrai kyla. Ypač didelė kova ketinama vesti prieš prikrovimą sklepų bereikalingais popiergaliais ir tt. iš ko gaisrai tnkiausia kyla.

Amerikonų draugija del armenų laisvės.

New York. Amerikoj susitvėrė draugija, kurios tikslas yra išgauti neprigulmę del Armenijos. Į šią draugiją įeina daugelis žymių amerikonų, kaip tai kardinolas Gibbons, Charles E. Hughes (republikonų kandidatas į Suv. Valstijų prezidentus 1916 metais), tuli senatoriai, universitetų prezidentai ir tt.

Sakoma buk Suv. Valstijų gyventojai kasmet užmoka 10 milijonų dolerių vien už žodį "please" (kad loska), siunčiant telegramus, kuomet už kožną žodį reikia mokėti. Vienok ištartinamas to žodžio, kurį daugelis skaito bereikalingu, telegramuose sakoma vis dauginasi. Iš to spėjama, kad mandagumas šioj šalyje kyla.

LIETUVOS ATSTATYMO BENDROVĖ

NAUJI METAI—NAUJI DARBAI.

Lietuvos valstybė jau tveriasi. Prusų lietuviai prisideda prie Neprigulmingos Lietuvos.

Vienok reikia Lietuvą atstatyti iš po karės griuvėsių. LIETUVOS ATSTATYMO BENDROVĖ turi planą Lietuvos atstatymui:

- 1) Iškurti Vilniuje savo skyrių ir tuomet
- 2) Pagelbėti atstatyti žemdirbystę,
- 3) Pagelbėti atstatyti pirklybą,
- 4) Pagelbėti atstatyti pramonę.

Tiems planams įkūnyti reikia tuojaus 1,000,000 DOLERIŲ.

Visi, kam brangi Tėvynė-Lietuva, dėkies prie LIETUVOS ATSTATYMO BENDROVĖS. Šėrai po \$10. Prisidedant prie Bendrovės reikia pirkti nemažiau 5 šėrų. Indėti pinigai atneša 4 procentus kas metas ir šėrai auga vertėje. Rašykites į

LIETUVOS ATSTATYMO BENDROVĖ (Lithuanian Development Corporation), 320 — 5th ave., New York, N. Y. (Apgarsinimas.)

PO MEDŽIU.

Gerbiamieji: —

Šiandien mes praleisime valandėlę laiko pasikalbėdami apie bėgančius mūsų reikalus, kurie labiausiai šiaudien mums skverbiasi į galvą. Sen ir ten mes atrandame būrelį savo brolių besikalbant apie partijų reikalus, apie sudėtus pinigus į fondus delei Lietuvos reikalų ir tam panašius. Todel mes apie tai ir kalbėsime, nes jeigu mes turime partijas, tai turime jas pažinti ir žinoti kokios jos yra ir ką jos mums gero žada.

Apie partijas kalbėdami mes patį turime nepamiršti, kad mes esame bepartyski, kad nesusigiminiuoti me bent su kuria partija ir neliktume priešai savo tikrų brolių, sunų ir dukterų Tėvynę mylinčių. Kiekvienas iš mus norime su didžiausiu troškimu matyti savo Tėvynę laisva nuo svetimų galybų; norime susivytį ten sau lizdą, kur galėtume su pilnu jausmu kartą atsikvėpti ir pasakyti: "Čia mano Tėvynė, čia aš nors vargšas, bet laisvas kaip paukštis, viskas čia man lengva." Ši ta viena idėja mums visiems tinka, nes kiekvienas mes trokštame laisvos Lietuvos.

Bet nupuolusi pasaulė, tai yra šalis, kuriose žmonės gyvena dabar, kaip savo Tėvynėje yra ištvirke, išsi-dėvėję savo gyvenime, jie turi savo Tėvynės, bet nežino kiek tos Tėvynės kuriam priguli. Vienas iš jų turi savo Tėvynės kelius, kitas turi savo Tėvynės angelius, trečias plėną ir nuokliaušinio iki grabui viską jie turi savo Tėvynėje ir nežino kiek ko kuriam priguli. Apsukrumas verstumas ir gabumas neduoda žmogui rubežių kur jis galėtų apsisitoti, besisavindamas Tėvynės turtus, politiką ir garbę. Kad užgrobtį didelius turtus, sumonopolizuoti darbo irankius, reikalinga politika, politikai yra reikalingos partijos, kurios deda savo visas jėgas eikvojimui turto, gamina visokius melus, kreivas prisiegas, daro papirkimus žmonių laikraščius ir viską.

Politikos partijose yra pilnai purvinų darbų, kad sumonopolizuoti darbo irankius ir suparalizuoti Tėvynės savo žmones, taip, kad esant visko pilnai, žmogus negali sau nusipirkti, nes jis neturi kaip pinigą uždirbti, irankiai ne jo, darbas ne jo, jis turi tik rankas, bet rankos be darbo nieko žmogui

neduoda. Žmogus nori valgyti, pasidaryti sau valgi, jam yra užginta. Reiškia jo Tėvynė jam užgina valgyti. Kur mes matėme motiną, kad savo vaikui gintų valgyti arba nešioti geromis drapanomis, tokios motinos niekur nerastume. Žmogus nevalges negali nė mokintis, nė mįsiti, nes kas minutą jis jaučia alkį, jo sveikata puola ir jo dorybė puola, Tėvynėje gema plėšikai, žudikai ir visoki piktadariai. Bet ne Tėvynė tam kalta, kaltos yra partijos, kurios per savo besigyrimus, per savo melus, per eikvojimą pinigų, nukreipė žmonių atydą nuo tikro darbo, nuo tikros politikos ant mažmožių, o patį nutvėrė vadeles valdžios ir vis taip kėravoja šalį, kad žmonės vos nuo bado užsilaikyti.

Šių purvinų partijų budo pasimokinę ir mes lietuviai nusitvėrėme, kad savo Tėvynę prikelti iš miego ir pasidaryti ten savo gyvenimą. Jeigu mūsų broliai nemanytų su savo purvinomis partijomis blogus darbus veikti, tai ir tų partijų nebūtų. Bet vieni mano savo plenus išpildyti ir kiti matydami taisosi savo plenus. Jiems nerupi tiek Tėvynės laisvė kiek rupi monopolizavimas daiktų, nualinimas ir pavergimas savo brolių gyvenimo.

Mes bepartysčiai žmonės norime laisvos Lietuvos ir norime įvesti tokias tiesas savo Tėvynėje, kad žmogus jaustųsi kaip name, ne kaip sugautas į partijų klėtką. Kiekvienas žmogus turi turėti tiesą dirbti ir valgyti nors ir vargingiausioje mūsų šalyje. Ko dabar negalima turėti ir turtingiausioje šalyje iš priežasties partijų veikimo, žmogus savo šalyje jaučiasi nuskriaustas ir visą jo atyda padėta ant tos skriaudos. Dabar mes matome šioje šalyje iš gyvuojančių partijų, kurios milijonus išbarstė ant savo išgyrimo, kuri iš jų padarė tą malonę, kad žmogus norėdamas valgyti galėtų sau užsidirbti. Ne viena tos gėrovės nesuteikė.

Ar mūsų lietuviškos partijos gali geriau padaryti? Mums aišku, kad ne. Todel mes turime atminti, kad mes gyvendami pasirupintume apie tai, kad maisto būnėgalai sau nusipirkti, nes jis neturi kaip pinigą uždirbti, tiek turi rūpėti partijos, jų didumas, jų sukrauti turtai, kaip tiesos, pagal kurias mu-

sų Tėvynėje žmonės būtų gyvenimu užganėdinti. Tokios tiesos sutaisyti, reikia bepartysčio darbo nemažai padėti, geriem ir gabiausiems žmonėms. Negalint mūsų partijų sutarpinti, mes turime kitoki būdą žiūrėti, kad ir partijom esant darbas veiktųsi bepartysčias. Tą galime mes padaryti, neatsiduodami visi su kunu ir dvasia vienai kokiai partijai, bet rupinkimės, kad visos partijos viena nuo kitos nebūtų pasilikę. Kad visos prie tautos darbo būtų, kad reikalai nenusivirtų į vienos kokios partijos šoną, bet visi turėtų savo gėrovės inėsimus ir juos paremtų. Tokiu būdu ir partijom esant, reikalai šalies taisytųsi bepartysčiai ir gyvenimas būtų kiekvienam geresnis, nes tiesos taisytųsi iš visų partijų nuomonių.

Apie sudėtus partijoms pinigus mums nereikia abejoti, kad jie nebus sunaudoti delei Lietuvos reikalų. Negalėdami turėti bepartysčio izdo, mes turime dėti į partijų izdus, o dėti turime, nes virš visko yra reikalas mūsų tautos, ir partijos yra mūsų tautos, mes sau įieškome laisvės, mes sau manome sutaisyti gerą demokratiską valdžią ir ant to yra reikalingi pinigai. Fondų didumas taip kaip ir partijos mums turėtų rūpėti, kad jis būtų kuonodidžiausias, bet nepavestas vienai kokiai partijai, bet būtų lygiai padarytas, kad tos partijos budamos lygios galėtų mūsų šalies bepartysčią darbą dirbti. Tik bepartysčias darbas mūsų Tėvynėje gali padaryti maione gyvenimui.

Viena partija bepartysčio darbo neistengs padaryti, ji savo išdidumu nukryps nuo kelio ir pavergs šalies ukėsus.

Todel, mieli broliai, žinokime visada ir visur ką veikiam ir ką darom, kad mūsų sunkūs darbai atneštų mums mūsų Tėvynėje didelę naudą ir gerovę.

Kiekvieną centą, kurį galime pašveskime Tėvynės reikalams, atsimindami bepartysčią darbą ir darbą delei gėrovės visos mūsų Lietuvos. Musų centai, doleiriai ir šimtai nepraplūs, tik rupinkimės, kad jie veikty bepartysčią darbą delei labo mūsų Tėvynės, kurios mes visi trokštame.

Pomeroy, Ohio, paprastai darbininkai uždirba 50c. ant valandos.

DARBININKŲ ŽINIOS

Prieš karę, Vokietija turėjo beveik monopolį potašius išdirbime; dabar jau daug kitų šalių tuomi užsiima, ypač Amerika.

Spalio mėnesyje, 1918, moterų biuras priklausantis prie Suv. Valstijų darbo biuro, surado darbą del 66,000 moterų.

Spėjama, kad laikas visai netoli, kuomet darbo diena susidės tik iš 8 val. visoje šalyse Europoj ir Amerikoje.

Suv. Valstijų samdymo tarnysta turi 900 ofisų ir 4,400 darbininkų. Ši agentūra pristatė 2 milijonu ir pusę darbininkų prie karės darbų į 10 mėnesių.

Prie medžių darbininkai (kirtėjai ir tt.) Bend, Oregon apeliokėje uždirbo daugiau pinigų ir turi geresnes darbo sąlygas negu kiti kiti prie medžių darbininkai geltonos pušės rajonuose. Tas yra pasekmė jų tvirto susiorganizavimo.

Naujas su trimi ratais trokas tapo išrastas del varijimo dirbtuvėse ir sankrovose, ant kurio vienas žmogus gali pavezti keturis tonus.

Medvilnio audėjai Manchester, Anglijoje, kurie buvo sustreikavę, sugrįžo darban. Prižadėta pakelti jų mokesčiai ant 30 nuošimčių.

Tautinė moterų darbo unijų Lyga, kuri neseniai laikė mingą New Yorke, priėmė rezoliuciją reikalaujant 8 val. darbo dieną ir 44 val. darbo savaitę del moterų bei panaikinti nakties darbą.

Pirm karės, Anglija pasigabėndavo iš kitų šalių apie 80 nuošimčių viso stiklo ką ji vartojo. Bet kare prasi-dėjus, toj šalyj buvo padirbta užtektinai stiklo del jos žmonių reikalių.

Didelė cukraus kompanija ant salos Porto Rico, kuri turi 1,500 paprastų darbininkų apart išlavintų, išleido \$2,000,000 del pagerinimo dirbtuvės būdinkų ir del pastatymo darbininkams butų.

Anglijoje randasi suvirš 1,200 unijų, kurios turi suvirš 4,500,000 narių.

Omaha, Nebraska miesto valdyba padarė įstatymą, uždraudžiant miesto ugnege-siams susiorganizuoti.

Molderiai Japonijoje uždirba \$1 ant dienos.

Newark, N. J. dailydės vėl gavo mokesčius pakėlimą, taip, kad dabar uždirba \$6.40 ant dienos.

Tukstančiai Chinijos moterų dirba prie šilko audimo.

Apie 400,000 ypatų Norvegijoje užsiima žemdirbyste.

LIETUVIAI AMERIKOJ

BALTIMORE, MD.

25 metų jubilėjus g. kl. kun.

J. Lietuvninko.

19 d. sausio atsiuvo mūsų gerb. klebono kun. Lietuvninko 25 metų kunigavimmo sukaktuvės. Visų pirmu buvo atlikta švento Alfonso bažnyčioje pamaldos. Sumos laike, gerb. kun. Losinskis, tos pačios parapijos kamedorius sakė pamokslą, kuri taip puikiai prie to buvo pri-rėngęs, kad nieko netrūko jo kalbai. Turtum iš rašto išdėstė gyvenimą gerb. klebono ir jo nuveiktus darbus. Tik tiek pamiršo pasakyti, kad gerb. klebonas per visą savo kunigavimo laiką neperstojo priminti lietuviams, kad jie prilaikytų savo vaikučius nuo ištautėjimo Nors už tai žmonės jį nemylėjo, vienok jis neliovęs są-kęs. Vėliau gerb. klebonas i-steigė lietuvišką mokyklą parapijos svetainėje, kurioje nemaža dalis vaikučių tapo šiek tiek pramokinta lietuviško rašto ir po to tie vaikučiai auklėjosi artimesniais mūsų tautai sunaichiais už ką jam vardan visų lietuvių ištariu ačiū.

Tos pačios dienos vakare atsiuvo iškilmingas vakaras. Svečių prisirinko apie 500 ypatų, be veikėjų. Vakaras buvo papuoštas gana gražiai, nes du chorai dainavo, ir apie keturias ypates deklamavo. Chorus vadovavo gerb. J. Čižauskas. Visų pirmu matėsi prisidėsi svetainė svečių ir iaukiant atvedant jubilėjinio žmogaus. Apie 8 val. prasi-vėrė durys ir pradėjo rodytis gražiai pasipuošusios jaunos mergaitės, paskui jas ėjo senesnės merginos vienplaukės, tai buvo Nekalto Pras. Panelės Sv. Draugystės, paskui jas sekė gerb. Klebonas kun. Lietuvninkas ir pora kunigu svečių, K. Šeštoka ir Šeštokauskas. Tuo pačiu tarpu atsidarė uždanga steičiaus ir pasigirdo dainos choro vyrų ir merginų su jų daina Lai gyvuoj sveiks. Po to kalbėjo A. Laukaitis apie klebono darbus. labai nūgirdamas jį. Toliau kalbėjo medicinos stud. J. Bučnis, P. Mažeikienė, kun. Šeštoka, kun. Šeštokauskas, Deklamavo P. Bukis, panelė Danieliūtė, abu gerai savo užduotis atliko.

Po to sekė dovanos klebonui, kurias perstatė kun. Losinskis. Vyčių kuopa kavo sidabro taca, ir paauksuotą stalinį laikrodį. Paskui Vytauto Draugija aukavė pasidarbuotą gėlostį (vaza). Bažnytinės paš. drjos ir šiaip jautrus melleijai žmonės gerb. kun. klebonui nupirkdami jo paveikslą, kurs atspausťas ant knypkio, sudėjo apie 500 dol., už kuriuos nupirkę gražų pianą.

Visi tie sumanymai, kad iškilmingai apvaikščioti sukaktuvės gerb. klebono, buvo pasidarbuota visųdaugiausiai kun. Losinsko ir vargoninko su jo ponias ir sesere, prie to, ponios Ma-

žekienės, Danielienės ir kitų ypatų. Už tai jiems klebonas išreiškė širdingiausią padėką ir pasižadėjo dar iš-tikimiau ir sunkiau dirbti švento Alfonso parapijoje.

Su tuo vakaras užsibaigė.

Iš tikro yra malonu buti tokiam susirinkime, kuriam gali sau daug naudoti ap-turėti, nes pamatai žmonių palinkimus ir ant ko, tuomet žinai kokis apsiėjimas turi buti tu, kurių mažesnė dalis. Vis viena, bet, kad pagerbti žmogų už gėrus darbus, yra geru daiktu. Dirbkim visi gerai, ir priimkim garbę ma-loniai, tai vis blogo nebus.

A. Kurelaitis.

WATERBURY, CONN.

Stebuklingas teatras

19 sausio, svetainėje 48 Green st. Teatrališka Dr-ja "Aušra" sulošė "Užburti Turtai," 3-jų veiksmų, 5-kių atidengimų melodramą. Minėtame vakare publikos susirinko gana skaitlingai, nes visi tikėjosi, jog veikalas bus suloštas kuogeriausiai, nes šį sezoną dar pirmas veika-las, kurį "Aušra" stato. Bet išėjo priešingai. Veikalas li-koma sulytas silpnai, ir gali-ma sakyti liko sudarkytas. Pirm visko aš noriu paste-bėti, jog aš nesu šmeižikas; aš stengsiuos pabriežti kas buvo negero, idant ateityje "Aušra" galėtų to išvengti. Visų pirmiausiai aušriečiai tame veikaile vartojo visi vieną akcentą, kuris jiems buvo imuštąs artisto A. Vitkausko pereitais metais statant veikalą "Pilenų ku-nigaikštį." Ir tas akcentas yra tinkamas vien tik lo-šiant tragediją, bet ne me-lo-dramą.

Roles atliko sekaščiai: (Verešas, smuklininkas, K. Vilkas, pardaug kapojo žo-džius ir nereikalingai vietomis barėsi. (Elena, jo duk-tė) K. Spudžiūtė, sulošė pu-sėtinai, tik vietomis mažai jausmo turėjo, kuomet pra-sė tėvo, kad pavelytų apsi-vesti su Vladislavu. (Pra-nis, Verešo sunus) St. Leš-čius, atliko pilnai gerai, at-rodė sugriuvusiu ir puskvai-ju. (Mikolas Sugaras, senas kareivis pėstininkas) V. Satulis, atliko pusėtinai. (Vladislavas, Sugaro sunus) J. J. Kurauskas, šis pada-rė netikėtus stebuklus mei-lindamos Elenai, vietoje mei-lės taip šurkščiai kalbėjo, ir iš tos kalbos atrodė, jog ir ją nori sumušti. Paga-liaus išeidamas į kariumenę, kaip pradėjo meist Djevo padėjimo, kad užvertė gal-vą, tai publikoj pasigirdo balsai: "žiūrėkit! žiūrėkit! Jis atrodo kaip be galvos." Ištiesus tiek galvą buvo už-vertęs, jog tikrai atrodė be galvos. Pagaliaus kaip su-grįžo iš kariumenės atrodė, jog visiškai neturi kairės rankos, o trečiame paveiks-le, miške, išėjo su abiem ran-kom, pagalios vargšas susi-prato, jog kas negero ir pradėjo ranką kavoti, kiša užpakalin, matyt. Pagalios atėję mintis ir pasiėpė kiše-niujė. Bet visgi buvo ma-sesere, prie to, ponios Ma-

tyt, jog rankovė yra netuš-

čia. Po to už valandėlės vėl pasirodė, jog vėl visiškai be rankos, tai biski buvo ste-buklinga ranka. (Hagošas, vargoninkas) St. Valentinas atliko silpnai, kapodamas žodžius ir nesurisdamas sa-kinius. (Lidija, Sugaro duk-tė) P. Guogitė, sulošė pu-sėtinai gerai. (Toliras, feltfebeilis) V. J. Kiveris, atliko pusėtinai. (Stepukas, piemuos), T. Kapočius, gali-ma sakyti pusėtinai atliko.

Taigi peržvelgiant visą veikalą, pasirodo, jog silp-nai išėjo ir paliko prastą iš-pudį. Rubai buvo netinka-mi. Vyrai buvo apsiėrenę lietuviškai, kaimietišškai, o mērginos amerikoniškai. Pagaliaus vieni pinigus va-dina rubliais, o kiti dole-riais, pertai nebuvo galima žinoti ar tas viskas tinkasi Lietuvoje ar Amerikoje.

Linkėtina aušriečiams a-teityje pasistengti geriau pšisirengti, tik susimildami stengitės mainyt akcentą, nes netinkamas akcentas vis-ką sugadina.

Gaidžio Brolis.

BANGOR, MAINE.

Šis miestas apgyventas daugiausia žydais, turbūt delto, kad jisai yra girių darbininkų centras. Čionai yra 7 ar daugiau darbo sam-dymo ofisai, kurie išsiunčia tukstančius darbininkų į Maine, New Hampshire, Vermont, ir kitur. Nuvežti darbininkai į kempes, did-žiama ilgai nestovi; vie-niems nepatinka darbas, ki-tiems maistās, o labiausia ir Daugiausia jie išsiilgsta deg-tinės. Nu tai ir grįžta vėl į Bangor, kad užganėdint sa-vo troškimą, ir taip bevaži-nėjant žydėliai padaro iš to didžiausią biznį. Jie net ant gelžkelio stoties tokių laukia ir kaip tik išlipai iš trukio, tai tuoj ir užkalbina kuomandagiausiai. Taipgi nepamiršta paklaust kelius mėnesius ten dirbai, nes jie žino, jeigu ilgai dirbai, tai daugiau turi pinigų ir nusi-vilioję pas save tuojaus už-duoda degtinės (nors Maine valstija ir sausa, bet pas žy-delius yra užtektinai) ir už ją imdami 5 ar 5 kartus brangiau negu jiems kainuo-ja, ir padaro sau puikiausį biznį. Vazinėjas automobi-liais, turi puikias krautuves, po kelius nuosavus namus, vaikus leidžia į augstas mo-kyklas, kaip tai Maine Uni-versity (kurs yra Orno, Me.) O lietuviai darbininkai praleidę pas žydus savo sunkiai uždirbtus centus, vaikščioja gatvėmis nusimi-nę, suvargę, nuplyšę ir tan-kiai alkani, o žydai iš to vis-ko sau ramiai juokiasi.

Taigi laikas jau jumis, broliai, susiprasti ir nesi-duot save išnaudoti. Pir-miausia pamest girtuoklystę ant visados, o į tą vietą užsirašyti laikraštį man rodos "Amerikos Lietuvis" būtų tinkamiausias, nes yra vienas iš geriausių lietuvių laikraščių Amerikoje. Taigi nepraleiskite ilgus žiemos vakarus ir šventadienius su kortomis (kazyromis), bet sunaudokite del skaitymo gerų laikraščių, o beskaitydami pamatysite savo klai-das ir išnaudotojus.

Degučių Vargdienis.

SAINT CLAIR, PA.

Kiek man teko skaityti laikraštį "Amerikos Lietuvi", tai dar iš šito miestelio nepasirodė jokia žinutė. Rodos, kad čia niekas ir negyvena.

Šitas miestelis daugiausia apgyventas angliakasiais. Viso gyventojų randasi 7,000. Išskyrus kitas tautas, lietuvių čionai randasi apie 140 šeimynų. Užsiėmimus turi visi angliakasyklėse, išskyrus kelis karčiamninkus. Judėjimas tarpe lietuvių neblogiausias. Yra 3 draugijos: Piliiečių klubas, Lietuvos sunų draugija ir Švento Juozapo draugija, kuri taipgi laisvai gyvuoja nuo nekuriu laiko, nes nėra jokios baudžios. Lietuvos sunų draugija gal skaitlingiausia nariais ir geriausia stovi iš visų. Turi savo laisvas kapines locnai nusipirkę. Taipgi čia gyvuoja ir parapija; nors mažai parapijonių, bet pasistatė ir bažnyčią ant skolas.

Taipgi čionai gyvuoja L. S.S. 53 kp., kuri dabar stipriai laikosi ir turi narių apie 14. Gyvuoja čionai ir L.D.L. D. 72 kp., kuri turi turto apie šimtą dolerių ir knygyną, kurį visiems vale lankyti, kas tik nori šviestis. Toliau čia gyvuoja S.L.A. 290 kp., kuri turi apie 12 narių; toliau laukiama geresnių pasekmių. Gyvuoja Moterų Progresyvis susivienijimas, kurio kuopa dar jaunutė, tik ką susitvėrė. Linkėtina jaunom progresistėm gero pasisekimo ant toliau darbuotis.

19 dieną sausio čionai kalbėjo V. B. Debesis, kuris nurodė, jog yra reikalinga sutverti naują organizaciją, kur but galima viską pirkt tiesiog nuo gamintojų. Priesirašė prie minėtos organizacijos 24 ypatos. Nežinia kaip ilgai gyvuos. Šitas užmanymas būtų labai naudingas, nes maisto kainos tiek pakilo, kad jau negalima nė inpirkti, o uždariai čionai maži.

Taigi matote toks mažas būrelis lietuvių, o tiek daug visokių organizacijų palaike, išskyrus katalikiškas. Linkiu Saint Clair draugam darbuotis ir ant toliau neuilstančiai, mus darbo vaisius kada nors pražydės.

J. Mikalauskas.

ELIZABETH, N. J.

Čia atsibuvo abiejų srovių surengtos prakalbos, tai yra, tautininkų demokratų ir katalikų, sausio 19, 1919. Už kalbėtoją buvo pakviestas p. Širvydas iš Brooklyn, tam tikslui, idant iškelt protestą prieš lenkų veržimasi į Lietuvą. Čia žmonių prisirinko pilna svetainė. Tiek, kad nebuvo daugumai nė sėdynių. Dabar jau tik laukia visi kalbėtojai. Štai pasirodo ir ponas Širvydas ir gana aiškiai priradinėjo apie lenkų visus darbus, ką jie jau yra padirbę del mus, ir da ką jie mishiia sukurt pragaro ugnį del mus tėvynės Lietuvos. Taipgi jis gana aiškiai prirodė visiems kaip jie stengiasi visom piegom, netik mūsų motiną paimt savo šėtoniškan glėbin, bet ir mūsų kalbą plenuojama išnaikint. Todel gi jis

ragino visus lietuvius ir lietuvaitės sudaryti protestus prieš tuos nevidonus — lenkus.

Draug. Širvydas savo prakalboj pasakė: "Mes nenorime kitų šalių nei vienos pėdos žemės, taip-gi nenorime kad kas ir ant mūsų kesintusi; turim protestuoti visi prieš jų visus darbus ir žygius," ir priminė labai aiškiai, kad mums-mūsų tėvynėje visko užteks; turim mes savo upių, didelių ir mažų, turim mes savo girių, iš kurių mumis gal užteks visokių reikalingų medžių mūsų gyvenimui, turim mes savo didžiausius aruodus, iš kurių netik mums gali užtekti duonos, bet ir mūsų kaimynams. Taipgi mes turim užtektinai ganyklų, ant kurių galima daug avių užlaikyti, ir prisidirbt visokių gelumų vilnonių del mūsų parėdu (Mums regis, kad p. Širvydas klysta. Lietuva neturi visko ko jai reikia. Jai truksta metalų, medvilnės, žibalo ir tt. Bet tuos daiktus galima bus gauti iš kitur — ypač iš Rusijos. Red).

Potam p. Širvydas perskaitė rezoliuciją, pirma angli kalboje, paskui lietuvių kalboje, su tokiu pažymėjimu: "Protestuojam prieš lenkų imperialistus iš vieonos pusės, prieš rusų imperialistus ir vokiečius iš antros."

Bet žinoma visiems nepatiko; tuojaus, kad pridėjo raudonukų, tai yra bolševikų, nors jie bolševizmo aiškiai nesupranta. Pradėjo kritikuot p. Širvydą nors jie aiškiai girdėjo rezoliuciją, ir nebuvo ten nieko blogo, bet del stokos laiko, buvo palikta ant kito karto. Antras kalbėjo inžinierius Žiūris, iš Brockton, Mass. Jis savo kalboje nurodė, kaip pirmutinai lietuviai emigrantai gyvena Amerikoje. Sako, neturėjo jokių organizacijų nė partijų. Visas jų veikimas buvo girnuoklystė bei peštynės. Ačiu Dr. Jonui Šliupui, anot kalbėtojaus, buvo pradėta pamazu kelti lietuvius iš tos tamsybės; buvo pradėta tverti organizacijos, atsirado ir partijos ir taip pradedo veikimas. Buvo pradėta rengti vakarai, tverti chorai. Pamazu žmonės pradėjo suprasti kas yra bloga jiems, kas gera. Pradėjo savo vaikučius geriau auklėti, leisti į augštesnes mokyklas. Šiandien jau turime gerą būrelį čia gimusių gydytojų, advokatų ir šiaip profesionalų, kurie dirba del tėvynės naudos. Kalbėtojas labai nupeikė tėvus, kurie savo sunnaujų kryžiočių, lenkų, mes patys galime savo tėvynę valdyti. Po tam buvo renkamos aukos. Surinkta \$50.35, kurie buvo perduoti Centrali Komitetui.

Ilgininkų Bepartyvis. NAUGATUCK ir UNION CITY, CONN.

14 d. sausio čia buvo surengtos prakalbos. Kalbėjo p. A. M. Martus, apie Lietuvos padėjimą, kaip dabar lenkai nori pasisavinti mūsų tėvynę. Buvo vienbalsiai priimtas protestas prieš tuos nelabuosius lenkus; tuomet buvo rankų plojimas per penkis minutes. Visi šaukė, kad mum nereikia tų naujų kryžiočių, lenkų, mes patys galime savo tėvynę valdyti. Po tam buvo renkamos aukos. Surinkta \$50.35, kurie buvo perduoti Centrali Komitetui.

Toliau buvo kalbėta apie suorganizavimą gumo (rubber) darbininkų bendrovės; kuri isteigtų guminių daiktų dirbtuvę Lietuvoje, kaip tik ten bus galima parvažiuoti. Bendrovė buvo pradėta ir išrinkta komitetas — valdyba. Pirm. Kazys Vaičiulis, sekr. M. Butika; kas. F. Vilkas. Susitvėrė ir Sandra ros kuopa, kurion prisirašė 26 nariai, Pirmininkė, Alena

Bukiseniutė; raštininkas, Feliksas Vilkas; izdininkas, Vincas Narbutas. Pinigų jau turi \$5.20.

Balandis.

LOWELL, MASS.

Sausio 19 dieną A.L.T.S. 49 kuopa buvo surengus prakalbas. Buvo du kalbėtojai, Z. Jankauskas, iš Lawrence, Mass., ir p. P. Žiūris, iš Brockton, Mass.. Pirmiausia kalbėjo Z. Jankauskas. Plačiai nupiešė karių baiseinybes, kurios buvo kilę šimtai metų atgal. Bet sako, niekas nepamina tokių kaip kad dabar atsibuvo; 30 tautų kovoja pasidalinę 2 puses ir sako išskerdė 10 milijonų žmonių, kiti liko amžinai ubagai. Jis nurodė kas tame kaltas buvo ir ką turi daryti žmonės darbininkai, kad daugiau neatsikartotų. Ragino daugiau protauti, skaityti visokias knygas ir laikraščius, kad suprastų kaip reikia valdyties, kad nereikėtų kariatų vėl už kelių dešimtų metų.

Taipgi nurodė lenkų intrigas, kaip jie nori Lietuvą pavergti, patįs daug žemiau stovėdami už lietuvius. Taipgi nepagyrtų, kurie budami lietuviais, save lenkais vadina, aukauja į lenkų fondus, kad dar daugiau plaktų lietuvius, kaip ir baudžiaivos laikais. Ant galo kalbėjo apie Atstatymo Bendrovę, ragino visiems prisidėti, nes sako kitaip negalime Lietuvos atstatyti. Užtikrino, kad pinigai nepražus, nes po valdžios priežiūra.

Pertraukoje buvo manyta išnešti rezoliuciją prieš lenkus, bet del stokos laiko, buvo palikta ant kito karto.

Antras kalbėjo inžinierius Žiūris, iš Brockton, Mass. Jis savo kalboje nurodė, kaip pirmutinai lietuviai emigrantai gyvena Amerikoje. Sako, neturėjo jokių organizacijų nė partijų. Visas jų veikimas buvo girnuoklystė bei peštynės. Ačiu Dr. Jonui Šliupui, anot kalbėtojaus, buvo pradėta pamazu kelti lietuvius iš tos tamsybės; buvo pradėta tverti organizacijos, atsirado ir partijos ir taip pradedo veikimas. Buvo pradėta rengti vakarai, tverti chorai. Pamazu žmonės pradėjo suprasti kas yra bloga jiems, kas gera. Pradėjo savo vaikučius geriau auklėti, leisti į augštesnes mokyklas. Šiandien jau turime gerą būrelį čia gimusių gydytojų, advokatų ir šiaip profesionalų, kurie dirba del tėvynės naudos. Kalbėtojas labai nupeikė tėvus, kurie savo sunnaujų kryžiočių, lenkų, mes patys galime savo tėvynę valdyti. Po tam buvo renkamos aukos. Surinkta \$50.35, kurie buvo perduoti Centrali Komitetui.

Toliau buvo kalbėta apie suorganizavimą gumo (rubber) darbininkų bendrovės; kuri isteigtų guminių daiktų dirbtuvę Lietuvoje, kaip tik ten bus galima parvažiuoti. Bendrovė buvo pradėta ir išrinkta komitetas — valdyba. Pirm. Kazys Vaičiulis, sekr. M. Butika; kas. F. Vilkas. Susitvėrė ir Sandra ros kuopa, kurion prisirašė 26 nariai, Pirmininkė, Alena

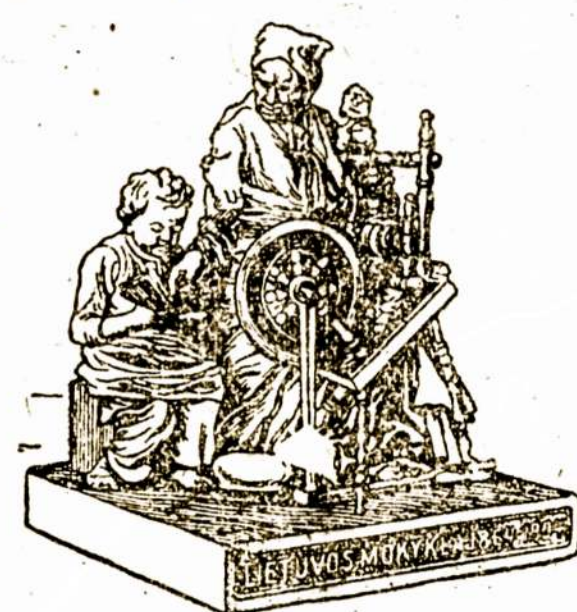
Ant galo kalbėjo apie Progress Shoe kompaniją. Nurodė kaip kitos tautos uždirba didelių pinigų. Kodėl, sako, lietuviai to negali padaryti? Gali, bet tik reikia vienybės ir pastikėjimo vienas kitam. Sako, Brocktono lietuviai suprato, kad daugiau nenori kam vergauti; patįs gali būti darbininkai ir savininkai. Tad P.

Žiūris kvietė visus lietuvius prisidėti. Taipgi kalbėjo ir apie Atstatymo Bendrovę, kaip labai naudinga į ją prisigulėti. Ant pabaigos buvo keletas klausimų duota ir atsakyta. Abelnai, prakalbos abiejų kalbėtojų labai patiko publikai. Prakalbos tęsėsi tris valandas, o visi ramiai užsilakė. Ypač P. Žiūris padarė gerą įspūdį. Uždengimui lešų surinkta 3 dol. su virš.

Progress Shoe Kompani-

Lowelietis.

Apie Gyvus Daiktus

— Mama, ačiu tau labai už apsakymą apie akis, tai yra neapsakomas stebuklas žmogaus kune.

— Taip, vaikelai, akis yra labai stebuklingas daiktas, su akimis gali stebuklus padaryti. Jeigu jas lavinsi nuo mažų dienų, pratinsi jas atskirti gražius daiktus nuo negražių ir pamylėsi gražius daiktus tverti, pasaulė gražins, kur tik toki žmonės gyvens.

Toliau mes biskį kalbėsime apie kitus du kuno pajautimus, tai yra apie suuodimą ir apie paragavimą. Abudu šitie pajautimai nėra taip svarbūs, kaip girdėjimas arba matymas. Jie nieko kunui nepraneša taip, kaip matymas ir todėl, kad nėra jie taip kunui svarbūs, pas mus jie nėra labai tobuli. Žmogus su uosle jokio įspūdžio negauna pakol jam neateina į pačią nosį, tas jaušmas. Taipgi ir su paragavimu nieko iš tolo nepasigavimu, pakol nepaima daiktą į savo burną. Vienok, matomai, žmogus, kada nors savo praeitose genkartėse daugiau yra uoslę vartojęs, tik šiose gadynėse, kada ačių vartojimas užima didžiausią vietą, suuodimo jausmai yra daug ką susimažinę.

Suuodimo nervai taip kaip ir matymo, ateina iš smegenų celių ir viršų nosies, dvejomis dalimis; viena dalis nervų vaktuoja nosies užgavimą, tai yra smarčių edimą, kurį gali gauti uostydamas amoniją arba kitokias smarčias rūkštis. Kiti nervai tarnauja tikta suuodimui. Suuodimo nervai pas žmogų taip silpnai, kad daugelis gali atskirti tik kvėpėjimą ir smarvę, bet negali atskirti ypatingų kvėpėjimų, kurių yra neapsakomos daugybės rūšių. Taipgi negali atskirti ir pagedu šio kvapo. Iš mažo galime labai daug uoslę paivinti ir geriau išstobulinti mėginant atskirti skirtumą aliejų kvėpėjimo ir įvairumų kitokių kvapų.

Paragavimo nervai ateina taipgi iš smegenų ir praplina po liežuvį ir net

jos nusipirko šėrus šios ypatos:

J. Jonulis \$100 (vienas šėras); K. Kinderavičius, \$100; Z. Dzidulionis, \$100; Jonas Žebis, \$100; J. Sadauškas, \$100; J. Zigmonta, \$100; St. Kuzma, \$100; Liudvikas Stankelionas, \$100; J. Zunka, \$100. Daugelis prižadėjo vėliau kada pirkti. Mat dabar čionai kaip ir visur yra bedarbė, kuri nežinia kaip ilgai tęsis.

Progress Shoe Kompani-

Lowelietis.

sonuose gerklės taip, kad jei žmogus liežuvį ir nustotų turėjęs, tai dar vis gali šiek tiek paragavimo pajiegtų turėti. Paragavimas iš dalies yra labai pripratinamas nuo mažens. Yra daug daiktų, kurių žmogus nenorėtų į burną imti, kad nebutų pripratininti. Bet papratimas duoda gerą paragavimą ir norą valgio.

Nė vienas nemyli paragauti alkoholio ir jeigu išvalios neprisipratintų, tai visai nenorėtų jo į burną paimti, bet kada pripranta, sunku be jo apsieiti.

Kalbėjome apie įvairius svarbiausius kuno pajautimus, toliau turime dar vieną svarbų daiktą, apie kurį turime pakalbėti, tai yra apie protavimą. Protas ir protavimas yra labai svarbus daiktas kiekvienam gyvuniui, o ypatingai mums, žmonėms. Bet čia susiduriame su labai painiu darbu, nes protavimo mes jokių būdų negalime atrasti, kaip kad atrandame įvairius kuno organus ir organus jausmų. Kada mes tyrinėjame ir augščiausius žmogaus smegenis, mes galime matyti, egzaminuoti, tyrinėti celi, atrasti medegą, bet tyrinėdami protą mes niekur jo negalime rasti. Tas priveda mus prie apmąstymo, kad apart visokių organų, kurie tik randasi kune, yra dar galybė, kurios mes matyti, nė sučiuopti medegiš, kad negalime, tik žinome, kad ji yra.

Taip mes turime apleisti medegą, elektrą ir judėjimą ir pereiti į kitą pasaulį, kuri yra pasaulė protavimo, o ne medegiškumo. Kada mes protaujame arba misliname, mes tą mislį padarome tikrą tik per mūsų jausmų organus ir jų sensaciją. Ką-tik mes sumanome ir paduodame ant apsvarstymo nuo save kitie, viskas paeina nuo mūsų jausmų veikimo. Tokis padavimas yra mūsų argumentu, kad kiti žmonės jaučia ir mislina tą patį ką mes mislinam ir jaučiam. Mes niekad negalime peržengti savo jausmus ir pereiti į kito žmogaus jausmus. Mūsų jausmai mums sako, kad kitų žmonių jausmai yra toki patįs ir tas pats protavimas. Mūsų jausmai suteikia būdą protavimo. Protavimas pagamina išžiurą mūsų ir mūsų gyvenimo: Jausmas bado, jausmas širdies, veikimas plaučių ir organų muliojimo ir jausmai narių mūsų kaulų, viskas sueina

prie mūsų protavimo. Gali palyginti protavimą turtuolio, kurio viduriai negali sumalti paimto maisto, taipgi gyvenimą sveiko vaiko ant gatvės ir lietaus.

Labai yra svarbu, kad mes suprastume savo kuno sudėjimą kuonogeriausiai, nes tas yra labai naudinga delei mūsų protavimo, nes protavimas daugiau paeina nuo mūsų jausmų, sensacijos, negu nuo išlaukinių daiktų. Jeigu žmogus nejaustų skausmų ir vargo pats ant savęs ir jo akis ir ausis negirdėtų jokių sensacijų iš šalies, tai galima suprasti, kad jo protavimas būtų labai skirtingas nuo kitų žmonių, nes jam nepagelbėtų jo jausmai padaryti tikrą protavimą, tikrą supratimą. Žmogus taip užaugintas, ir taip laikytas, kad jo jausmai netvertų gero protavimo, būtų taip kaip medinis, jis nieko negalėtų atjausti ir nieko gero sumisliti, kas tikėtų tvėrimui geresnės pasaulės ir pagelbėjimui žmonių.

Žinodami gerai, kad geras protavimas ir proto tobulumas visiškai remiasi ant mūsų kuno jausmų ir jausmų išlaukinių, todėl turime mokintis, kad nuo mažens savo vaikus prirengus prie tobulumo. Pirmiausia pas kudukius reikia lavinti gabumą jų jausmų, tai yra, kad kudukis galėtų atskirti vieną spalvą nuo kitos, gražų daiktą nuo negražaus, lavintų matymą toli ir arti, lavintų matymo jausmus, kad suprastų atskirti blogą nuo piktą.

Taip pat reikia lavinti ir kudukio jausmus girdėjimo, kad jis galėtų atskirti įvairius balsus, kad ausyse atsiumstų kiekvienas balsas, skyrium, aiškiai, suprantamai, ypatingai įvairūs balsai muzikos neapsakomai lavina kudukio pajiegtą girdėjimo. Kas tiesa su matymu ir girdėjimu, tas tiesa ir su kitais kuno jausmais. Jeigu jie atsakančiai lavinami, prirengia kudukį prie visokio mokslo. Vėliau mokslas jam einasi labai pasekmingai, nes kiekvienas jo jausmas yra tobulus; ausis girdi, nes yra tobulos, akis mato, nes jau tobulinta, ir kiti visi jausmai iš kuno ir iš šalies tobulūs ir pagelbsti žmogui tikrai gerai protauti. Galybė proto labiausia remiasi ant tobulumo jausmų. Mes netik iš mažens, bet ir visą savo gyvenimą galime tobulinti savo kuno jausmus ir didinti mūsų protą.

Žmogus turi būti labai buklus, kad nepasidarytų savo ypatingo protavimo sugamyto iš savo neapdirbtų jausmų, nes tikros pabaigos protavimui niekad negali būti, viskas gali būti pagelbinta; kaip niekad nėra galo tobulinimui jausmų paeinančių iš mūsų loeno kuno ir iš šalies, taip niekad negali būti galo protavimui. Reikia, kad mes niekad negalime apsirubežiuoti, visada turime būti atviri tyrinėjimui nors ir paprasčiausių daiktų ir tobuliausių sumanymų ir nuomonių.

Kartais mes matome daiktą, bet nesuprantame kas tai yra, žmogus, kuris atviras

tyrinėjimui, mėgina iširti, kada kitas užsitikėdamas savim lengvai persistato tikrai, kad jis matė aiškiai.

Skirtumas tarpe užmatymo ir tikro matymo yra didelis.

Atsiminimas arba gera atmintis yra labai svarbus daiktas žmogaus gyvenime. Atmintį turi žemesnieji gyvunai, kas tik gyvas yra, kiekvienas daiktas turi savyje protoplasma ir todėl turi atmintį. Žemiausi augalai padėti į kitokias aplinkybes, duoda žinoti, kad jiems tos aplinkybės yra nepaprastos.

Žmogus turi didelę pajiegtą atminties, jeigu jo galybė jausmų gerai išstobulinta. Žmogus kartais negali atminti nekurių daiktų, bet kada kitas primina jam, jisai aiškiai atsimena tai, reiškia, kad jo prote yra, tik negali atminti, sau prisiminti. Kartais ligos laike, karštyje žmogus kalba nebutų daiktų, bet jis nieko nekaltas kas nebutų jo smegenyse pirma užsilikę. Žodžiai dar nuo mažų dienų smegenyse užsilikę per karštį išsiyveržia. Tas parodo, kad mūsų smegenys daiktų neužmiršta, tik mums yra sunku juos atminti ir sau priminti. Nauji daiktai nuolat kraujasi ant senų. Senas žmogus nuotija atydos ant naujų daiktų pasaulėje todėl pradeda atminti daiktus labiau iš senovės. Geriausias laikas kalia žmogus gali sukrauti nokslu turtą į savo galvą, ai yra jaunystės dienos, kada kiekvienas daiktas užima jaunuoji ir daro įspūlius jo smegenyse, tada tai aikas yra naudotis.

Žmogus visados gali naudotis iš mokslo ir visą savo gyvenimą, bet reikia tas atminti, kad siaugusiam sunkiau daryti įspūdžius į savo smegenis. Norint gerai palaryti įspūdžius, mes turime visą savo atydą padėti ant to, ką mes mokinomės. Pantrinis kokie nors žodžio arba frazės be padėjimo ant to atydos ne tik nepasilieka atmintyje, bet dar papratina smegenis prie neatminties. Atyda butinai reikalinga, jeigu nori ką išnokti ir vėliau tai paimti. Mes niekad negalime užmiršti tokių daiktų, kuriuos mūsų smegenys paėmė į save su labai didele atyda.

Nemuno Sunus.

Platinumas dabar yra brangiausias metalas vartojamas brangumynų industrijoje. Jis pasiekė šitą garbę dar visai neseniai. 1901 mete, jo kaina buvo tik \$14.12c už unciją; 1905 mete, \$17.03 už unciją. 1914 mete jau buvo net \$36., o dabar, jis lėsuoja \$105 už unciją — daugiau negu penkis syktiek kiek auksas. Į pabaigą praeito šimtmečio, darytojai falšyvv pinigų vartojo platinumą del auksinių pinigų. Dabar toki pinigai būtų mažiau verti už tikrus auksos pinigus, bet penkis syktiek.

Sužiedotiniai Japonijoje neduoda savo sužiedotinėms žiedus kaip pas mus, bet duoda la gražaus šilko šmotą kelių mastų ilgio, kurį sužiedotinės vartoja kaip juostą.

MOTERŲ SKYRIUS

Kaip tulos šalis pagelbsti motinoms.

Jau prieš Didžiąją Karę, tulose šalyse, ypač Francijoje, buvo svarstoma apie reikalingumą pagelbėti motinoms, ypač beturtėms motinoms užauginti sveikus, normalius kūdikius. Karei prasidėjus, kuomet tukstančiai krito ant karės lauko, valdžios visų šalių matė, kad būtina reikalinga apsaugoti gyvastį mažų kūdikių, idant jie galėtų užimti vietas kritusių. Todel buvo pradėta didelė agitacija del pagalbėjimo motinoms, del išmokymo jų kaip prižiūrėti kūdikius ir taipgi del sušelpimo beturčių moterų bei prižiūrėjimo jų kūdikių, kurių motinos turi eiti dirbti.

Francija daugiausia lyg šio atliko šiame darbe. Koznai darbininkei motinai, mokama 10 frankų ir pusė (apie \$2) ant savaitės per 4 savaites prieš ir per 4 savaites po kūdikio gimimo. Priegtam, jos darbdavys turi duoti jai "bonus" 105 frankų (\$20) jei ji dirbo del jo per metus, 135 frankų, jei ji dirbo 3 metus, o 165, jei dirbo 6 metus. Priegtam, kaip motina sugrįžta dirbti, prie dirbtuvės randasi didelis budinkas, su "nursēm" ir visokiais įtaisymais, kur jos kūdikis dažurimas kol ji dirba. Darbdavys moka 1 franką 35 centimų (apie 25c) nuo dienos už kozną kūdikį, prižiurimą čionai, kurio motina dirba jo dirbtuvėje.

Jei moteris praneša, kad ji taps motina, jei tuojaus suteikiama lengvesnis darbas, kur ji gali sėdėti; jos užmokestis lieka ta pati.

Patyrusios "nursės" taipgi prižiuri motina, dastato jai maisto, gyduolių apžiuri jos namus ir pristato drapanas del kūdikio.

Anglija netruko pasekti Francijos pavyzdį. Ištyrinėtojai pranešė jos valdžiai, kad tukstančiai kūdikių darbininkių moterų miršta kas met bereikalingai. Ji nutarė permainingi tokį baisų dalyką stovį. Dabar Anglija turi 800 mokyklų, kur motinos mokomos dykai, kaip prižiūrėti savo kūdikius. Ant šių mokyklų, valdžia išmoka kas met \$2,500,000. Gimimas kozno kūdikio yra įtrauktas į užrašus į 36 val. Visuomenės sveikatos "nursės" tuojaus nueina į namus naujai gimusio kūdikio ir pamokina motiną kaip jį auklėti. Tautos Sveikatos Apdrauda moka koznai motinai "benefitą", gimus kūdikiui. Gydytojai laike gimimo pristatomi dykai. Jei kūdikiai suserga, jie gydomi dykai specialiuose vaikų ligonbučiuose. Miesto vaikų dienos prieglaudos sergsti kūdikius per dieną ir suteikia jiems maisto už 12 c. ant dienos. "Naminės Pašelpo" draugijos prižiuri motinos namus iki ji pilnai pasveiksta.

Amerikoj sakoma suvirš 300,000 kūdikių kasmet bereikalingai miršta. Valdžia nutarė sustabdyti bereikalingą eikvojimą šių gyvasčių.

Jau daugelyje miestų įsteigta tam tikros dienos prieglaudos del vaikų, kurių motinos dirba; įsteigta "Baby Health Station" (kūdikių Sveikatos Štotis), kur paroduoma geriausias pienes del kūdikių, prieinamom kainom, ir kur motinoms duodama visoki patarimai kaslink kūdikių priežiūros; "nursės" prisiunčiamos į namus, apžiūrėti motinas ir kūdikius ir tt. Taipgi bandoma (kai kur jau rodas įvesta) motinoms "pensijos." Ateityje ketinama šį darbą dar daug daugiau praplėsti, kad nė vienam kūdikiui nereikėtų bereikalo mirti.

KUDIKIŲ MIRTINGUMAS IR ŠEIMYNOS INEIGOS.

Artimas sąryšis tarp kūdikių mirtingumo ir šeimynos ineigų išsiaiškino tyrinėjant.

Kad išsiaiškint koks sąryšis yra tarp kūdikių mirtingumo ir šeimynos ineigų Kūdikių Biuras (Children's Bureau) sutaisė tabelį, kuriame nurodyta tyrinėjimai aštuoniuose miestuose.

Tabelyje paduodama pasekmės šešerių metų tyrinėjimo darbo ir indekama pasekmės pasikalbėjimų su 23,000 kūdikių motinomis.

Grupė su žemiausiais uždarbiais siekia \$550 per metus, su augščiausiais siekia \$1,250 ir augščiau. Žemiausių uždarbių grupėje (uždirbančių mažiau kai \$550), mirė 162.5 arba vienas iš šešių. Augščiausioje grupėje (uždirbančių \$1,250) mirė 62.5 arba vienas iš šešiolikos. Aiškiai matoma, jog mirčių skaičius mažėja besididinant šeimynos ineigoms ir prieinant prie tinkamesnio pragyvenimo.

Kiekvienoje grupėj kūdikių proporcija yra sekanti: Grupėje, uždirbančių mažiau kai \$550 ineina 25.9% ištirtų kūdikių.

Grupėje, uždirbančių nuo \$550 iki \$849 ineina 37.2%

Grupėje, uždirbančių nuo \$850 iki \$1,049, ineina 15.3% kūdikių.

Grupėje, uždirbančių nuo \$1,050 iki \$1,249, ineina 6.1% kūdikių.

Grupėje, uždirbančių nuo

\$1,250 ar daugiau ineina 13.1% ištirtų kūdikių.

Visų grupių uždarbis paskutiniiais dvejiis metais užtikro padidėjo. Tečiau skaitmens neseniai apskelbtos Darbo Biuro, parodančios visuotiną pragyvenimo pabrangimą, nerado, anot Kūdikių Biuro pranešimo, kad kūdikių gyvenimas būtų pagerėjęs su padidėjimu tėvo ineigų.

"Išvados yra tokios," sako raportas, "jog tol kol būdinumas nebus panaikintas kūdikių gyvybė yra bereikalo žudoma."

dailydės apie \$1.20. Japonijoje, murininkai uždirba apie \$1. ant dienos, o

Nauja Knyga

Tik ką išėjo iš spaudos naujas veikalas "Gyvenimo Verpetė." Parašė Bl. Kadagutis, 77 pusl. Kaina 45c. imant daugiau, parsiduoda su nuosimėniu. Šis veikalas viens iš tinkamiausių lietuvių scenai. Aktorių įeina 12. Išleido L.D.D.D. "Aušrelė," Worcester, Mass.

Norinti šį veikalą gauti, kreipkitės prie administratoriaus.

Pr. Zataveckas, 20 Alpine st., Worcester, Mass. P. S. Viena knygutę imdami, prisiųskite 45 centus stemptomis.

PARSIDUODA FARMA.

55 akrai žemės, 25 akrai dirbamos restas miškas ir ganykla. Dideli budinkai, 7 rūmu namas, 2 mašinos nuo Worcesterio; arklis, 2 karvės, 8 kiaulės, 35 vištos, šienas, visos mašinos ir vežimai apie 30 bušelių bulvių, ir kitokių daržovių. 2 akrai apsėti su rugiais, didelis sodas. Prekė tik \$4,500, imokėti reikia \$2,000. Norinti pirkti, kreipkitės pas

JOHN LENAT, savininkas, Baxton str. R.F.D. 45. Leicester, Mass.

Jei Grafofonas Negerai DIRBA, ATNEŠK PATAISYTI.

Panėdėliais pas mus atnešk grafofoną iš ryto, vakare bus jau gatavai sutaisytas. Darbą padaro ekspertas, sutaiso gerai. Kaina žema.

M. PALTANAVIČIUS, 15 Millbury st., Worcester, Mass.

PRIE MOKSLO PATS IR KALBINK KITUS!

Lietuva bus laisva, jeigu tu busi laisvas. Tu tik tai tada busi laisvas kaip mokėsi skaityti, rašyti, rokuoti. Busi viską patyręs. Todel nemiegok, eik į mokyklą, jeigu negali pasiekti mokyklos, mokinkis namie ir kalbink savo draugus. Pradžiamoksles knygas gali gauti pts mus: —

ELEMENTORIUS ..... 25c.
MOKINKIMĖS RASYTI ..... 25c.
PRADŽIAMOKSLIS ROKUNDŲ ..... 50c.
GRAMATIKA ..... 50c.
ISTORIJA DABARTINIŲ KARIAUJANČIŲ ŠALIŲ, Labai naudinga perskaityti ir išsimokyti tų šalių istorijas. Kaina \$2.00
Mokinkis ir vartok šias knygas ir kalbink tąpat daryti savo draugus:

"AMERIKOS LIETUVIS"

15 MILLBURY STREET, WORCESTER, MASS.

Severos Lietuviškas Kalendorius Del 1919 m. Dovanų

Neužmiršk gauti šitą knygą — kalendorių savo aptiekoje. Jie duodasi dovanų, be užmokesčio. Jeigu tavo aptiekorius neturi, rašyk tiesiog pas mus. Pasakyk savo draugams apie tai, mes norime, kad koznas vienas jį turėtų.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA.

KOSULIS IR KORIZA yra kasdieniniai lankytiniai. Kad juos nusivyt ir išvengt jų įtekmes, imk Severa's Balsam of Life (Severas Balsamą) del plaučių, kuris yra puiki gyduolė nuo kosulio. Kaina 25 ir 50c.

NEGROMULIOJIMAS padaro ligonį stipnų atneša užkietėjimą ir dispepsia. Severas Balsam of Life (Severas Gyvasties Balsamas) gelbsti išvyti lauk šiuos nesmagumus. Sustiprina visą sistemą ir reguliuoja kepenų darbą. Kaina 85c.

NEŠVARUS KRAUJAS yra priežastis del šunvočių, išsivertimų, skaudulių, papučių ir inkstų, kas turi būti gydoma kaip valymu kraujo. Severas Blood Purifier Severas Kraujo Valytojas padaro šį darbą greitai ir sąmoningai. Kaina \$1.25.

LINIMENTAS reikia vartoti visokiuose skausmuose, reumatizmo, neuralgijos ir kur tik Linimentas yra reikalingas ant viršutinių skausmų ir krampų Severa's Gothard Oil (Severas Godartiškas Aliejus) yra puikus linimentas tokiuose reikaluose. Kaina 30 ir 60 centų.

GALVOS SKAUSMAS reikalauja greitos pagalbos. Kad pagelbėti imk vieną arba du Severa's Wafers for Headache and Neuralgia. (Severa's priešas nuo galvos skausmo). Kaina 25 centai.

UŽKIETĖJIMAS yra tankiai pasekamas su svaigimu galvos, tuščiavimu, geltige ir kitais kepenų negalėjimais, kas gali būti lengvai pašalinama su greita vartojimu Severa Liver Pills (Severa's Piguiklos Kepenų). Jos dirba greitai. Kaina 25 centai.

MOSTIS DEL ZAIZDŲ, kuri gydo greitai ne tik zaizdas, bet ir skaudulius, nudeginimus, nušutimus, nubrodymus ir įkirtimus, yra priimtas draugas į koznus namus. Pamėgink Severa's Healing Ointment, (Severa's Gydančią mostį), yra gera Jauniems ir seniems. Kaina 25 centai.

GERAS APETITAS reiškia visuotiną gerovę. Įgauti gerą apetitą ir turėti, imk Severa's Stomach Bitters (Severa's Skilvio Bitteris), paėmus laikas nuo laiko padaro stebuklus ir ant sveiko žmogaus. Kaina 75c. ir \$1.50.

SILPNI NERVAI priduoda isomnija, nervingą histeriją, pailsimą ir nerviškumą. Jeigu nori padidinti visą nervų sistemą, imk Severa's Nervoton (Severa's Nervotoną) yra puikus tonikas pailsusiems nervams. Kaina \$1.25.

NIEŽAI žinomi kaip itch scabies, eczema, ringworm, ivy poison, salt rheum, tetter, hives ir žnaibuliai nuo šilumos greitai išnyks, jeigu Severa's Skin Ointment (Severa's Odinę mostį) vartosi. Reikia uždėti greitai ir tuojaus pajausi sveikatą. Kaina 50c.

STRENU SKAUSMAS veikia visada galima atsekti į vidurinių inkstų nesveikatą. Atrasi, kad Severa's Kidney ir Liver Remedy (Severa's gyduolės nuo inkstų ir kepenų) yra geros gyduolės imti delei atgavimo sveikatos. Kaina 75c. ir \$1.25.

MOTERIS IR MERGINOS yra tankiai dirva visokių moteriškų nedagalėjimų, kurių sulaiko jas nuo dieninio užsiėmimo, Severa's Regulator (Severa's Regulatorius) širdingai pasiulomas kaip gyduolė tokių ligų moteriškos lyties, tai yra moterų draugas. Kaina \$1.25.

SEVERA'S ŠEIMYNOS GYDUOLĖS yra paroduotos visose aptiekose. Prašyk savo aptiekoriaus. Jeigu negali gauti jų savo apielinkėje, pasiųsk užsakymą su pinigais tiesiog pas mus:

W. F. SEVERA CO., CEDAR RAPIDS, IOWA.

DRAUGAS NELAIMĖJE!

Mainieriai, mechanikai, andejai, fabrikos ir siap visokie darbininkai, dirbant viduj ir lauke, yra amžini draugai

PAIN-EXPELLER

Jau suvirš penkios dešimtys metų šis produktas yra vartojamas su geriausiomis pasekmėmis. Bėdytum ramatizmo, skausmu krūtineje, šonose ir raumenyse, neuralgijos, strenu diena, šalčio ir kosulio.

Pain-Expeller priklauso pigius vaistus dideliu bankose. Reikalingi geriausiai. Kuomet pirsi Pain-Expeller, persitikrink ar yra IKAFA, valdžiančiais ant bakstelio. 25 centai ir 65 centai už butuką. Gausiamos visose aptiekose, ar tiesiog iš laboratorijos.

PAIN-EXPELLER & CO., 74-80 Washington St., New York, N. Y.

Knygų Agentas

Ar rašysi, ar skaitysi, ar surukusiam ruime kazyruosi?

AR RASYSI, AR SKAITYSI AR SURUKUSIAM RUIME KAZYRUOSI?..

Ar matai šitą paveikslą viršū? Čia du gyvenimai žmonių nupiešti. Žmogus, kuris knygas skaito, jis turi viltį, mato ateitį, tveria gyvenimą, dailina pasaulį, jo darbai kėravoja kitus ir tave patį. Atmink, kad mokslas ateina iš knygų ir sveiko protavimo! Kitame šone matai žmones kazyrėms lošiančius, prirukę, ant tų dumų pažiūrėjus, tik vargas matyti. Tie žmonės kazyrėms lošia, gal einikį iš noskių, o gal iš pinigų. Ar tu manai, kad jie išloš? — Nieko, viesai nieko! Žmogus tik tada praturti, kada dirba čėdydamas pinigą ir sveikatą. Šitie žmonės niekad savęs nevaldo, juos turi kiti valdyti iš jų politikieriai tik toki išėma, kad kitą nuskriaust.

Buk vyras, buk moteris apšviesta, skaityk gerų knygų, stok į eiles žmonių, kurie skaitosi sau už garbę būti apšviestų, sumanungų.

RASPUTINO aprašymo knygelę nepraleisk nenusipirkęs, išmoksi suprasti kaip silpnas yra žmogus, kaip vargas patį vėgėją pavergė. Nelauk, siųsk pinigų dabar. Kaina tik.....40c

LIETUVISKAS ELEMENTORIUS. Jeigu nemoki skaityti, gali pats per save pramokti, labai lengvai gali savo vaikūčius pamokinti skaityti ir rašyti savo kalboje. Kaina tik.....25c.

MOKINKIMĖS RASYTI. Nusipirk ir išmok gražiai rašyti. Kiekvienas tave pagirs, kad gražiai rašai ir visur tiksi. Išmoksi gražiai rašyti tikrai už.....25c.

KALBAMOKSLIS ANGLISKAI ir LIETUVISKAI. Apie tą knygą nereikia nė sakyti, jūs žinote, kad ta kalba reikalinga. Jos vertė yra daugiau negu mūsų pažymėta kaina.....25c.

ANGLISKAI LIETUVISKAS ŽODYNELIS, 50c. Knygelė visada galima kišeniuije laikyti ir kad prisieina kokio žodžio žinoti, pažiūrėk ir žinosi. Knygelė verta turėti kiekvienam.

ARITMETIKA, 50. Knygelė labai naudinga, delto kad koznas nori sau geriau susirokuoti savo visokius reikalus. Nusipirk, pamatysi, kad busi du syki vertesnis, prasilavinęs, matysi kaip geriau seksis.

VOKIEČIŲ KALBOS VADOVELIS, 35c. Kaip turi laiko gali prasilavinti vokiečių kalbos, kad nešiandien, tai ryt bus naudinga — ką moki ant pečių nereikia nešioti.

DAKTARAS KIŠENIUJE, 75 CENT. Knygutė su pamokiniu kaip užlaikyti savo sveikatą, kaip gelbėtis nelaimėse.

PARLAMENTARISKOS TIESOS 10c. Kaip vesti susirinkimus, kaip užsilaikyti ant mitingų. Kad nekelti bereikalo maistat. Turėk šitą knygelę, pagal ją elgis ant susirinkimų ir ji verta turėti kiekvienam.

KAIP PASTOTI UKĖSU. Knygelė su klausymais ir atsakymais. Verta turėti kiekvienam. Kaina .....15c.

KNYGELĖ DARŽOVIŲ AUGINIMO, 20c. Paaškina viską apie auginimą visokių daržovių: ankstyvų ir vėlyvų, kuri daugeliui žmonių atnešė didelę naudą, kurie ją šiemet pirkio.

DVI PRELEKCIJOS APIE UKININKYSTĘ, 20c. Knygelė verta perskaityti po 10 kartų tiems, kurie nori pasekmingai vesti ukę čionai arba Lietuvoje.

ISTORIJOS KARIAUJANČIŲ ŠALIŲ, 2 DOLERIAI. Nusipirk šitą knygą, tai turėsi visą universitetą savo namuose. Susipažinsi su istorijoms Vokietijos, Francijos, Anglijos, Rusijos, Vengrijos, Bulgarijos, Rumunijos, Italijos, Serbijos, Turkijos, Juodkalnijos ir Belgijos. Perskaityk jų istorijas po kelis kartus, matysi tų tautų pradžią ir gyvenimą iki šių laikų. Labai naudinga tau bus žinoti ir gausi platų supratimą apie šią pasaulį. Surinkta

"AMERIKOS LIETUVIS," 15 Millbury st., Worcester, Mass.

PEARL WHITE

Perstatyme

ŽAIBUOJANTIS PLEŠIUNAS

TREČIA DALIS bus rodoma ateinantį Panedėlį, yvario 3 dieną, Rialto Teatre, Millbury st., Worcester, Mass. Idomiausias perstatymas, kiekvienam verta pamatyti.

VIETOS ŽINIOS

Automobilius, kurį kėra-vojo tulas Martin Acton, 22 d. sausio susidaužė su Green wood gatvės gatvekarium. Automobilius buvo visi su- daužyti, o Acton buvo la- bai sunkiai sužeistas; jis ta- po nugabentas į ligonbutį.

Jeigu Worcesterio gatve- karių kompanija tikrai pa- kels kainas iki 7c., tai labai daug žmonių ketina naudo- tis dviračiais dėl ėjimo į ir iš darbo. Norton kompanija jau pranešė, jog nupirks dvira- čių dėl savo darbininkų; dviračiai bus parduoti dar- bininkams ant išmokėjimo. Kiti darbdaviai gal seks tą patį pavyzdį.

26 d. sausio buvo "Polish Day" viosj Massachusetts valstijoje. Ši diena buvo pas- kelbta gubernatoriaus del išreiškimo pagarbos len- kams. Worcesterio lenkai tą dieną apvaikšėjo su ku- didžiausiom iškilimėm.

Panėdelyje (27 d. sausio) Worcesterį aplankė genero- las C. R. Edwards, kuris ko- mandavo Naujos Anglijos kareivius, 26-tą diviziją, Francijoje. Jis buvo labai iš- kilmingai priimtas. Vakare, jis kalbėjo Mechanics Sve- tainėje, kuri buvo prisigru- dus žmonių. Jis papasako- jo apie Naujos Anglijos ka- reivių nuveikimus, o ypačiai apie worcesteriečius.

Massachusetts geso ir e- lektros šviesos komisija pa- lėpė Worcesterio geso kom- panijai numušti savo kai- nas, prieš arba nuo 1 d. lie- pės, nuo \$1.15 iki \$1.10 už tukstantį pėdų. Mayoras Holmes buvo pareikalavęs, kad kaina būtų numušta iki \$1. už 1,000 pėdų.

Apie 70 Worcesterio ka- reivių, susipažinusių su dai- lydės amatu, buvo vietos samdyto biuro nusiųsti į Bridgeport, prie valdiškų namų statymo, bet kaip jie dažinojo, kad ten streikas tesiasi, tai didžiama iš jų at- sisakė būti streikaujančiais ir pargrįžo namon. Už kelią atgal, jiems užmokėjo Bridgeporto dailydžių unija. Šiem kareiviams buvo siu- loma po 80c. ant valandos.

Aušrelės šokiai pasisekė.

Vieni iš puikiausių šo- kių šį sezoną tai buvo šokiai Aušrelės, kurie atsibuvo šeštadienyje, 25 d. sausio. Prisirinko labai daug pu- kaus jaunimo, kuris turėjo labai linksmus laikus. Apart įvairių šokių, taipgi buvo skrajojanti krassa, kuri taip- gi turėjo didelį pasisekimą.

P-lės A. Margeliutė ir O. Latakiutė gavo daugiausiai laiškų, užtai tapo apdo- vanotos puikiomis dovano- mis.

Reporteris.

Sv. Vardo Marijos Drau- gija rengia linksmus šokius 1 d. vasario, (subatoje), Father Mathew's svetainyje.

Norton kompanija, idant padaryti vietą del sugrįžu- sių kareivių nutarė paleisti visas vedusias moteris ten dirbančias, visas merginas, kurios atlieka darbus pir- miau vyrų atliekamus, su- mažinti darbo valandas ir atleisti visus nepiliečius. Kitos dirbtuvės sakoma pa- našiai elgsis.

Jaunutės draugijos "Auš- relės" pirmutinis koncertas įvyko 26 d. sausio, Rialto Theatre. Nors buvo agituojama prieš koncertą, bet-gi žmonių tiek prisirinko, kad pritruko sėdynių, nors sako- ma į 1,400 žmonių telpa ta- me teatre. Koncerte daly- vavo daugiausia tik muzikos mokiniai, kurie dar tik tris keturį mėnesai kaip moki- nasi. Todėl, žinoma, jie daugiausia ir išpildė savo užduotis, gana silpnai. Lai- kų bėgant, jeigu nuolat mo- kinsis, beabejo kitaip ir pa- sirodys. Lietuvių Benas, kaip paprastai, puikiai pa- griežė. Naujai susitvėrusio choro dainos klausytojams ypač patiko. Buvo stebėta- si, kad į taip trumpą laiką p. Petrauskui galima buvo chorą taip gražiai išlavinti. Nes ypač viena daina "Kur- namas mus," tai labai sunki išpildyti, o choras vienok la- bai gražiai padainavo. La- biausia patiko publikai "Pa- sėjau kanapę," kurią pri- vertė atkartoti. Butų buvę geistina, kad choras būtų padainavęs tris syk tiek dai- nų.

Linkėtina jaunam chorui ateityje kuogeriausių pa- sekmių dailės lavinimose.

Reporteris.

Pajieškojimai.

Pajieškau savo draugo Juozo Stankevičiaus, paeina iš Suval- kų gub., Vilkaviškio pavietos, Vištyčių valsčiaus. 4 metai kaip Amerike. Pirmiau gyveno Pott- sville, Pa., o dabar nežinau kur. Meldžiu jo paties atsišaukti ar- ba žinančių pranešti, už ką busiu labai dėkingas.

Vincas Jurgelis, 2659 E. 32-nd st., Cleveland, O.

Pajieškau savo kaimynų Jo- no ir Petro Čingų, abudu broliai, paeina iš Kauno gub., Panevėžio pav., Smilgių valsčiaus, Tauku- šių kaimo, Čidubravo parapijos. Meldžiu jų pačių atsišaukti, arba kas žino pranešti.

Ignas Stasionis, 145 Tappan st., Kearney, N. J.

FINIŠKA MAUDYNĖ.

Puiki Finiška maudynė at- dara subatomis nuo 8 iki 12 val. naktį ir nedėliomis nuo 8 iki 12 val. dieną.

Kaina 25 ir 35c. 12 Burton st., 1 gyvenimas Worcester. (5-7)

PARSIDUODA MALKOS. Kas norėtų kietų ir minkštų supiau- stytų pečiui malkų, parsiuduoda už 13 dol. Kortas, 4 pėdų ilgio, parsiuduoda po 12 dol. Norinti, galite paduoti užsakymą per at- virutę.

S. W. JOKOBSAN, Auburn, Mass. (7)

Stanislovo Ginneto žmona p. Anelė Ginetienė apleidė savo vy- rą su trimi savo vaikučiais ir išsikraustė prie svetimų žmonių gyventi. P. Ginetis neatsako už jokia bilas, kurias jo žmona kur paaryt.

KAS TURIT LIBERTY BONDS IR STEMPAS?

Pinigai išmokami už išmokė- tus Laisvės Bondus arba nepa- baigtus mokėti, priimti ir stem- pas.

Mr. Abrams Office, Williams Book Store, 533 Main st., Worcester, Mass. (7)

Duosiu gerą kambarį vedu- siems žmonėms dykai, jei jie prižiūrėtų mano du mažus vai- kus. Netoli lietuviškos bažny- čios. Atsišaukti vakare. 25 MOTT STREET, ant antrų lubų. (9)

DIDELĖS PRAKALBOS.

Rengia Charleroi, Pa. Draugijos.

Lietuvių draugijos visur iš- vieno ir bepartyviškai rengia di- delles prakalbas ant 9 dienos vasario, 3 val. po pietų, Rusinų svetainėje ant 10-th street ir McKean ave. Prakalbos bus su mieriu išnešt protestą prieš lenkus, kurie nori ir savinasi Lietuvai sau paglemšti. Bus du geri kalbėtojai. Tarpe kalbų bus ir gražių dainelių, kad užga- nędinti publiką. Todėl kviečia- me visus Lietuvius iš mūsų miesto ir iš aplinkės ant minė- tos dienos susirinkti skaitlingai įžanga ant svetainės bus liuosa visiems.

METINIS CENTRALIO KOMITETO SUSIRINKIMAS.

Sulyg Centralio Komiteto konstitucijos metinis to Komite- to susirinkimas direktorių rinki- mui ir kitų kilusių prieš tą lai- ką reikalų atlikimui turėjo įvyk- ti sausio mėnesio trečiamjame panėdelyje. Nariai į tokį susi- rinkimą turi būti šaukiami per lietuvių spaudą, paskelbiant tą dalyką bent dviejuose lietuviš- kuose plačiai žinomuose laikraš- čiuose per dvi savaites, paeiliui.

Bet kadangi delei nesitiktų priežasčių nepavyko to paskelbi- mo padaryti į laiką, tai Centra- lio Komiteto pirmininkas pasky- rė metiniam susirinkimui vasario 22 dieną, t.y. ketvirtąją vasario subatą, 1 val. po pietų, Centralio Komiteto raštinėje, kambario numeris 805, 320 Fifth ave., New York City.

Visi nariai, kurie moka per metus nemažiau \$6 mokesčių ir turi iš Centro paliudijimus, skai- tosi pilnais nariais ir yra šir- dingai kviečiami į tajį metinį su- sirinkimą. Jokių specialių įga- lojimų nuo skyrių, ar kokių or- ganizacijų nereikia.

Su pagarba, Centralio Komiteto Raštininkas, P. Bukšnaitis.

MERGINOM IR MOTERIM.

Pas mus galite gauti įvairių kvietkų padarytų gatavai, tikrai sudėti į kruvą ir turėti tokius gražius kvietkus kaip ir gyvus. Lapai taipgi pritaikinti prie vs- sokių kvietkų. Jeigu nori pade- binti savo ruimą, kad gražiai atrodytų. Gaukite šių kvietkų.

M. Paltanavičia, 15 Millbury street, Worcester, Mass.

VISI BIZNIERIAI GAR- SINKITĖS "AMERIKOS LIETUVYJE."

AUTOMOBILIUS septynių sėdynių, visada galima pa- samdyti nuo KAZ. GUREVICIAUS, 3 Ledge st., Worcester, Mass. (4) Tel. Park 3716M.

Žemė ir Miškas už dyką!!!

KAM MOKĖTI didelius pini- gus už žemę, kuomet galima in- gyti 57 akrus gražios žemės už dyką?

ŽEMĖ DERLINGA, apie 12 akurų dirbamos, reštas miškas ir ganyklos su niekad neišdžiusta- mais šaltiniais.

TA ŽEMĖ RANDASI 15 mai- lų nuo Worcesterio, arti North Rutland miestelio, 10 minutų ė- jimo nuo dirbtuvės ir storo, šalia lietuvių ukės.

VIETA LABAI SMAGI, gra- žūs regionai, triobos sustatytos ant kalnelio arti vieškelio. Pa- lei triobas esama vaisingų me- džių, kiek atstui randasi gražus pušynas.

GAJIMA INGYTI TĄ ŽEMĘ UŽ DYKĄ, užmokėjus tik pusę kiek vertos yra triobos. Šviesi 10 ruimų stuba, tvartai, višti- ninkas, tik už \$1,700. Labai leng- vos išlygos.

NORĖDAMAS PIRKTI FAR- MĄ, pasinaudok proga ir pasis- kubink, nes ta farma turi but parduota trumpame laike.

A. BLAŽYS, 15 Millbury st. Worcester, Mass.

ISPANIŠKA INFLUENZA.

"Užpuola tuos pirmiausia, kurie turi katarą." Štai viena gyduolė ant kurios ligoti gali pa- sitikėti. Jeigu nori nusikratyti katarą ir visus jo biauirus simp- tomus nuo savo sistemos trum- piausiam laike. Gali su mūsų automatišku įkvėpimu. Gydo Iš- paniška Infliuza, katarą, dusu- lį, šieno drugį, kosulį, šaltį ir kurtumą. Išgydo ir laiko išgy- dytą. Užtenka ant viso gyven- imo. Prisišimsi šitą gyduolę per pačią už 2 dol.

Mažiausia apie 2 kvortos nuo- diškų snarglių subeiga iš galvos į pilvą per 24 valandas, blogame kataro padėjime ir susirgindina vi- durius. Vienutėlis budas išgydy- mo yra sustabdyti bėgimą.

Nereikalauji sirgti nė vienos diepos. Ta liga yra pavojinga ir užsibaigia su džiova.

Parsišiusk šitų gyduolių tuo- jaus.

HERB REMEDY CO. 503 Trust Bldg., Galveston, Texas.

NEATIDĖK, BET PIRK ŠITĄ MASINĄ DABAR.

Vienas iš naudingiausių iš- nislų gospadinėi. Iš vieno svar- viesto ir vienos kvortos pie- no, padarysi 2 svaru sviesto ir viestas bus šviežiutėlis, turės skanų smoką, persivalys ir netal- pins savyje apgavimų primaišy- nų; reiškia nebus adulteravotas

žrokuota, kad per metus suče- lysi 25 dol. turėsi šviežią sviestą. Jeigu kada užsiliks sme- onos ir tai galėsi sumušti į sviestą. Muštuvos stiklinis dru- ai padarytas. Visas paaiškin- nas bus lietuviškai išdrukuotas kaip su juom apsieiti. Męs į- rvarantaojam, delto kad męs pa- įs vieną vartojam ir žinome kad eisybė. Prisišyk 2 dol. o muštū- vą su patarimu tuojaus apturėsi. Arba užrašyk bent 4 "Am. Liet." skaitytojus, o mašinėlę gausi do- M. Paltanavičia, 15 Millbury st. Worcester, Mass.

Geriausios rūšies akiniai, — 1/10 12 K. auksų aptraukti rė- meliai, vertės \$2.50, mūsų kai- na \$1.98. Stiklus akiniams suteikiam sulyg akių per mūsų akių registruotą Optometristą — nedaugiau kaip \$2.50.

OPTICAL DEPT. Denholm & McKay Company Worcester, Mass. Boston Store.

SPECIJALISKAS IŠPARDAVIMAS PER 10 DIENŲ.

Su numušimu 10 nuošim- čio laike šio speciališko iš- pardavimo. Mūsų ekspensai maži, todėl mūsų kainos yra pigios.

Gerfausi rubai, vėliausių madų, vyrų ir vaikų, pas — STAYMANS, 7 Vernon st., Worcester, Mass.

REIKALINGA merginos del lengvo darbo prie dratų. gera mokestis: nuo 12 iki 15 dol. ant savaitės, \$1.50 ant dienos pakol mokinasi. Atei- kite pas Hamblin & Russell Mfg. Co., 28 Water st., Worcester.

SUMAZINK BRANGŲ PRAGYVENIMĄ.

Nebuk be cukraus. Mes pri- sišimsi tris svarus chemiško cukraus, su kuriuom pasaldysite daugiau kavą, kaip kad su 75 svarais paprasto cukraus, kurį perkate krautuvėse. Chemiš- kas cukrus yra 25 kartų saldes- nis kaip kad bent koks nors cuk- rus pasaulyje, ir yra išdirbtas chemiškai iš tikro maisto su pa- slaptingu procesu. Prisišyk vie- ną popierinį dolerį už tris sva- rus. Atmink, kad tris svarai y- ra lygus 75 svarams paprasto cukraus, Jeigu neužsiganėdinsi gražiname pinigus. JOHN H. RICKVICH, P. O. BOX 401, Auburn, Wash.

PUIKI UŽEIGA PAS ANTANĄ SVIDERSKĮ

Jis talpo puikų restoraną, salu- ne, netoli nuo stoties, pakeičingam- ū Worcesterio Lietuviams labai pa- ranku. Visada priimams patarnau- mas. Prie gerų valgių galima gauti ir išsigerti. Atminkite adresą: 50 GRAFTON ST., WORCESTER, MASS.

DR. J. A. TESSMER DENTISTAS

306 Main St. Tel. Park 3310 Laiks savo ofisą atidara Utarnyko ir Ketvergų vakarais pervisus žie- mos mėnesius.

HOTEL VERNON

Prop. M. McCADY Puikiaiusia hotelis lietuvių apgyvenimui vietoj. VERNON SQUARE, Worcester, Mass.

ŽUVŲ RINKA

sv. žuvis, žuvis, osterio, klemsos, vėžiš, taipgi marina- vintų galima gauti kėdese. TITAS Ood Liver aliejus ir gyv. vėžiš ant pardavimo žmo- nės ir į krautuves SULLIVAN VERNON SQ. FISH MARKET

NORĖDAMI pirkti arba parduoti farmas, stubas, pa- randavoti kambarius ir tt. garsinkitės "Amerikos Lie- tuvyje."

Pagelbsti Sergantiems

Gydau moterų užsienė- jusias ligas, kaip tai vi- durių, baltųjų, mėnesi- nių, priepuolio, sukātų ir patrukimų.

A. KUPSTIENĖ, 366 Millbury st., Worcester, Mass.

Lietuvis Graborius

Šiuomi pranešame Worcesterio lie- tuvams, jogel mes užsime grabo- rystės reikalais. Atleikame kuopi- gausia ir geriausia laidotuvių reika- lius. Taipgi pat ir krikštynų ir ves- tuvių reikalus.

Viską atleikame kuopulkausia ir mēdžiame su visais reikalais kreip- tis pas mus šiuo adresu:

Simonas Grinkevičius, 80 Ward st., Tel. Cedar, 1904, Worcester, Mass.

Daugiau Lietuvių eina pas mane negu pas kitą Dentistą Worcester

Aš esu Expertas auksavimie

Žemiausios Kainos

Traukiu dantis be skausmo

DR. FREDERICK BROWN

34 FRONT STREET Next To Plaza Theatre Atdara Vakarsais

Lietuviška valgykla ir keptuvė įvairių gardumynų

Su šiuomi pranešame visiem lietuviams kad prie mūsų valgyklos šiomis dienomis mēs at- dareme ir keptuvė įvairių piragačių, kekų ir pajų. Kviečiame pas mus užėti valgti nes čia visada rasite šviežiai viską padary- ta. Taipgi i namus galėsite imti mūsų kep- tuvės gardumynus.

Nepamirškite adresu

ROYAL LUNCH

12 Grafton St. Tel. Park 8266 Worcester

KUR BĖGI JONUK?

—Aš bėgu į Conlins Čeverykų krautuvę.

10 Vernon Square.

Tę parduoda gerus Čeverykus.

Nepamirškite musų Drapanų ir Čeverykų KRAUTUVES

Naujausios mados sutai, įskrybe- lės, marškiniai, kaklaraiščiai, Če- verykai vyrams ir moterims. Kviečiame visus brolius ir sese- ris pirkti pas mus, nes pigiau niekur nerbsite; geriau pas savą negy kur kitur.

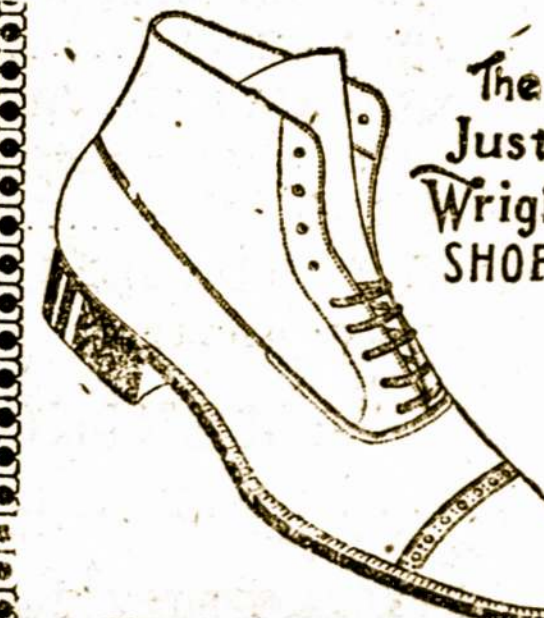
Kviečiame visus atsilankyti

V. GINKUS 52 Millbury Str. Worcester, Mass.

Geriausias Blekorius!

PELENŲ SIETUS, TRIUBAS IR BAČKAS DAROME IR TAIHOME. Blekes atogus, boilerius, šilto oro pečius įdedame ir taisome. Garo gazo ir vandens triubas įvedame ir taisome. Darbą gerai ir ne- brangiai atleikame.

Smith Heating & Ventilating Company 34 36 ir 39 Bartlett Street, ties Trumbull Square WORCESTER, MASS

The Just Wright Shoe GERIAUSIA

Jeigu nori nerų dratų ir smagių Če- verykų atleikite pirkti pas

Amutį ir Ananką

o visada busi užganėdin- tas savo pirkimu.

Amutis ir S. Ananka

27 Millbury St., Worcester, Mass